

รายงานกลุ่มการศึกษาดูงานในต่างประเทศ
(Group Report)

เรื่อง การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ
สาธารณสุขรัฐเกาหลี

จัดทำโดย นบท. รุ่นที่ 10

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 10 ปี 2561
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานกลุ่มการศึกษาดูงานในต่างประเทศ (Group Report)

เรื่อง การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ
สาธารณรัฐเกาหลี

จัดทำโดย นบท. รุ่นที่ 10

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 10 ปี 2561
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

กำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงานที่สาธารณรัฐเกาหลี
หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 10 ปี 2561
ระหว่างวันที่ 12-15 มิถุนายน 2561

วันจันทร์ที่ 11 มิถุนายน 2561 : กรุงเทพฯ

23.30 น. คณะพร้อมกันที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เคาน์เตอร์ Asiana Airlines แถว K ประตู 5

วันอังคารที่ 12 มิถุนายน 2561 : กรุงเทพฯ-โซล

01.30 น. คณะออกเดินทาง โดย Asiana Airlines เที่ยวบิน OZ 742
(ใช้เวลาเดินทาง 6 ชั่วโมง)

09.15 น. เดินทางถึงกรุงโซล

การแต่งกาย : ชุดลำลองสุภาพ สุภาพสตรี (กระโปรง/กางเกง)

10.30 น. -ศึกษาวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ย่านอินซาดง
-อาหารกลางวัน

13.30 น. ออกเดินทาง

14.30 น. เยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับการส่งเสริมนวัตกรรมและ start-up
สถานที่ Gyeonggi Centre for Creative Economy and Innovation
(GCCEI)12, Daewangpangyo-ro, 645beon-gil, Bundang-gu,
Seongnam-si, Gyeonggi-do

17.30 น. อาหารเย็น

19.00 น. Check in โรงแรม Lotte City Hotel Myeongdong
ที่อยู่ 362, Samil-daero, Jung-gu, Seoul 100-220

วันพุธที่ 13 มิถุนายน 2561 :โซล

การแต่งกาย : สุภาพบุรุษ-สูท / สุภาพสตรี-ชุดสุภาพ)กระโปรง/กางเกง(

06.00-09.00น. อาหารเช้า

09.15 น. ออกเดินทางจากโรงแรม

10.00 น. เยี่ยมคารวะนายสิงห์ทอง ลาภพิเศษพันธุ์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล
และรับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์และโอกาสความร่วมมือ
ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี โดยเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล
สถานที่ ทำเนียบเอกอัครราชทูต

7, Itaewon-ro 27na-gil, Yongsan-gu, Seoul

-เอกอัครราชทูตเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวัน

14.00 น. -ศึกษาประวัติศาสตร์ที่พระราชวังเคียงบกก (Gyeongbokgung Palace)

-ศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นหมู่บ้านบุกชอนฮันอก (BukchonHanok Village)

18.00 น. อาหารเย็น

19.30 น. กลับโรงแรมที่พัก

วันหยุดสัปดาห์ที่ 14 มิถุนายน 2561 :โซล

การแต่งกาย : *สุภาพบุรุษ-สุท / สุภาพสตรี-ชุดสุภาพ (กระโปรง/กางเกง)*

- 06.00–08.30น. อาหารเช้า
- 09.30–11.00น. รับฟังการบรรยายในประเด็น “Public Diplomacy: learning from South Korea’s expertise”
 สถานที่ Korea National Diplomatic Academy (KNDA)
 2572, Nambusunhwan-ro, Seocho-gu, Seoul, 137-863,
 Seoul
- 11.30 น. อาหารกลางวัน
- 13.00 น. รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับระบบ e-Government ของสาธารณรัฐเกาหลี
 สถานที่ Ministry of the Interior and Safety (e-Govt)
 209, Sejongdaero (Sejong-ro), Jongno-gu, Seoul
- 16.00 น. ศึกษาสถาปัตยกรรมสมัยใหม่สวนลอยฟ้า Seoullo 7017
- 18.00 น. อาหารเย็น
- 19.30 น. กลับโรงแรมที่พัก

วันศุกร์ที่ 15 มิถุนายน 2561 :โซล-กรุงเทพฯ

การแต่งกาย : *ชุดลำลองสุภาพ สุภาพสตรี(กระโปรง/กางเกง)*

- 06.00–09.30น. อาหารเช้า
- 10.30 น. เยี่ยมชม Samsung D’Light
 ที่อยู่ 11 Seocho-daero 74-gil, Seocho 2(i)-dong, Seocho-gu,
 Seoul
- 14.00 น. -อาหารกลางวัน
 รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท KT Square
 ที่อยู่ 178, Sejong-daero, Jongno-gu, Seoul
- 17.0.น 0 ถึงท่าอากาศยานอินชอน
- 19.30 น. ออกเดินทางกลับ โดย Asiana Airlines เที่ยวบิน OZ 741
- 23.10 น. ถึงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

รายชื่อคณะศึกษาดูงานที่สาธารณรัฐเกาหลี
 หลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) รุ่นที่ 10
 ระหว่างวันที่ 12-15 มิถุนายน 2561

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1. นางสาวจิรกาญจน์ สงวนพวง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกิจการพิเศษ
 สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

2. นางอัญธิกา รุ่งเรือง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการต่างประเทศ
 สำนักกรรมการ 2

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

3. นายกฤษฎา อักษรวงค์ นักการข่าวชำนาญการพิเศษ
 รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนัก 6
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
4. นางสาวช่อนกลิ่น พลอยมี ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

กระทรวงการคลัง

5. ร้อยโท บรรพชัย พุทธิบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาโครงสร้างระบบภาษี
 สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กระทรวงการต่างประเทศ

6. นายกีรณ มุ่งถิ่น อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงลิสบอน
7. นายณัฐพงศ์ สิทธิชัย รองกงสุลใหญ่ สกญ. ณ แขวงสะหวันนะเขต
8. นายณัฐพัฒน์ ชำนิจารกิจ นักการทูตชำนาญการพิเศษ
 กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง
9. นางสาวศิริพร ศุภนิมิตวิเศษกุล อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงบรัสเซลส์
10. นางวรพรรณี ดำรงมณี นักการทูตชำนาญการพิเศษ
 กองคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ
 กรมการกงสุล
11. นางสาวณัฐนิภา บุรุษพัฒน์ อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงปราก
12. นางสาวเอกอร คุณาเจริญ อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงพนมเปญ
13. นางสาวรุ่งนภา ศรีวรรณวิทย์ อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงเอเธนส์
14. นายอักรพงศ์ เกลิมนนท์ นักการทูตชำนาญการพิเศษ
 กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
15. นางนาฏนภางค์ ดำรงสุนทรชัย อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงโคลัมโบ
16. นางพิมพ์วดี ไสวรัตน์พงศ์ นิติกรชำนาญการพิเศษ
 ส่วนวินัยและนิติการ สำนักบริหารบุคคล
17. นายวาทยุทธ วิจารณ์ภัยกิจ อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงแคนเบอร์รา

18. นายภาชิต จุฑะพุทธิ หัวหน้ากลุ่มงานความมั่นคงระหว่างประเทศ
สำนักนโยบายและแผน
19. นางสาวลิณี ผลประไพ อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงโตเกียว
20. นายโกศล สถิตธรรมจิตร รองกงสุลใหญ่ สกญ. ณ นครลอสแอนเจลิส
21. นางนาฏริยา นพคุณ พรหมโยธี อัครราชทูตที่ปรึกษา สอท. ณ กรุงเม็กซิโก
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
22. นางรัตนา นนทปัทมดูล ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
กองต่อต้านการค้ามนุษย์
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
23. นายวราพงษ์ ชมาฤกษ์ นักวิชาการเกษตรเชี่ยวชาญ
(ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีชีวภาพ)
สำนักผู้เชี่ยวชาญ กรมการข้าว
24. นายทวีพงศ์ สุวรรณโร เลขาธิการกรม
กรมส่งเสริมการเกษตร
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. นายปวิช เกศวงค์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
รักษาการตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม
ระหว่างประเทศ กองการต่างประเทศ
26. นายสุทธิพล เอี่ยมประเสริฐกุล ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 9
กรมทรัพยากรน้ำ
- กระทรวงพาณิชย์
27. นางสาวบุณิกา แจ่มใส ผู้ชำนาญการสำนักบริหารกลาง
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
28. นางสาวจิตติมา ศรีถาวร ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
กรมทรัพย์สินทางปัญญา
- กระทรวงแรงงาน
29. นายสมศักดิ์ คณาประเสริฐกุล ผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานภาค 1
สำนักงานประกันสังคม
- กระทรวงวัฒนธรรม
30. นางยุติกาน อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
- กระทรวงสาธารณสุข
31. นางพุกกลิ่น ตรีสุโกศล นายแพทย์เชี่ยวชาญ ด้านเวชกรรมสาขาตจวิทยา
รองผู้อำนวยการด้านพัฒนาระบบสุขภาพ
สถาบันโรคผิวหนัง กรมการแพทย์

32. นายบัลลังก์ อุปพงษ์	ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
-------------------------	---

33. นายสุรชัย ศิลาวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการปฏิบัติการฉุกเฉิน สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
------------------------	---

Foreign Diplomat

34. Mr.Pho Hoang	HanMinister Counsellor Embassy of the Socialist Republic of Viet Nam, Bangkok
------------------	---

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ

35. นางพรสุข ศานติกรถาวร	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
--------------------------	-------------------------------

36. นายชรินทร์ สายเพชร	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
------------------------	----------------------------

37. นางสาวนิตยา สุพงศ์พาณิชย์	
-------------------------------	--

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

คณะผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) รุ่นที่ 10 ประจำปี 2561 พร้อมด้วยผู้แทนสถานเอกอัครราชทูตเวียดนามประจำประเทศไทย ได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ระหว่างวันที่ 12-15 มิถุนายน 2561 โดยมีประเด็นการศึกษา ได้แก่ (1) การส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี โดยได้รับฟังการบรรยายสรุปจากเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ในหัวข้อ “ความสัมพันธ์และโอกาสความร่วมมือระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี” (2) การบริหารจัดการภาครัฐดิจิทัล โดยได้รับฟังการบรรยายสรุปจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทยและความปลอดภัย ในหัวข้อ “ระบบ-Government ของสาธารณรัฐเกาหลี” (3) นวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนและพัฒนา โดยได้เยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายสรุปในหัวข้อ “การส่งเสริมนวัตกรรมและ Start-up” ที่ Gyeonggi Center for Creative Economy and Innovation (GCCEI) และ KT Square (4) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยรับฟังการบรรยายในหัวข้อ “Public Diplomacy: Learning from South Korea’s expertise” ที่ Korean National Diplomacy Academy และเยี่ยมชม Samsung d’light และ (5) ภูมิหลังประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม โดยได้ศึกษาดูงานที่ย่านประวัติศาสตร์ที่สำคัญของกรุงโซลและสวนลอยฟ้า Seoulllo 7017 ซึ่งเป็นสวนสาธารณะลอยฟ้าที่ปรับเปลี่ยนจากทางยกระดับ Seoul Station Overpass

ประเทศไทยมองสาธารณรัฐเกาหลีเป็นหนึ่งในประเทศ “ต้นแบบ” ในการพัฒนาประเทศ โดยใช้นโยบายที่ต่อเนื่อง เข้มแข็ง รวมถึงสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยที่ไทยต้องการเรียนรู้จากที่สาธารณรัฐเกาหลีมีความเชี่ยวชาญเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศ การศึกษาดูงานในครั้งนี้จึงเป็นโอกาสที่ผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรนบท. รุ่นที่ 10 ได้เรียนรู้ประสบการณ์และความสำเร็จของสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อนำไปปรับใช้ ปัจจัยหลัก ๆ ที่ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จ ได้แก่ การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน การที่หน่วยงานต่าง ๆ มีเป้าหมายร่วมกันและแบ่งภารกิจกันอย่างชัดเจน การมีผู้นำที่เข้มแข็งซึ่งส่งเสริมให้หน่วยราชการต่าง ๆ ทำงานอย่างมีบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนนโยบายหลักของประเทศ และการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล

รายงานฉบับนี้มีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ได้แก่ (1) ไทยน่าจะพิจารณาแนวคิดในการสนับสนุนผู้ประกอบการใหม่ ๆ ที่เน้นด้านนวัตกรรม โดยประยุกต์ใช้รูปแบบของ GCCEI (2) ไทยควรนำเอาหลักการของนโยบายการทูตสาธารณะที่ใช้ soft power เป็นเครื่องมือ มาประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง โดยควรมีการหารือให้ตกผลึกเกี่ยวกับ National Identity ของไทยที่ต้องการให้นานาชาติมองเห็น (3) ไทยควรเรียนรู้อย่างจริงจังในการรับถ่ายทอดและสร้างเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อประยุกต์ใช้ในแง่มุมสำคัญ และ (4) โดยที่ไทยและสาธารณรัฐเกาหลีมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน จึงสามารถขยายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ได้หลายด้านซึ่งไทยควรรักษาบทบาทที่สร้างสรรค์ในการช่วยส่งเสริมสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี และผลักดันโครงการความร่วมมือด้านเศรษฐกิจที่เป็นรูปธรรมและส่งผลประโยชน์ร่วมให้แก่ทั้งสองประเทศ เป็นต้น

สารบัญ

กำหนดการศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐเกาหลี	ค
รายชื่อคณะศึกษาดูงาน	จ
บทสรุปผู้บริหาร	ซ
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณรัฐเกาหลี	1
ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี	4
ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาดูงาน	6
3.1 การบริหารจัดการภาครัฐดิจิทัล	6
3.2 นวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา	7
3.3 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล	10
3.4 ภูมิหลังประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม	16
ส่วนที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน และข้อเสนอแนะ	19
4.1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน	19
4.2 ข้อเสนอแนะ	20
ภาคผนวก	
ก. สาธารณรัฐเกาหลี (Factsheet)	22
ข. ข้อมูลความสัมพันธ์ไทย-สาธารณรัฐเกาหลี	24

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แหล่งที่มาของ soft power และการจำแนกลำดับชั้นของการทูต และการประยุกต์ใช้ soft power ของสาธารณรัฐเกาหลี	11
ตารางที่ 2	บทบาทและเวทีในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะเชิงวัฒนธรรม (Korean Style)	12

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	Samsung d'light	14
ภาพที่ 2	ย่านอินซาดง (Insa-dong)	16
ภาพที่ 3	พระราชวังเคียงบกกุง (Gyeongbokgung Palace)	16
ภาพที่ 4	หมู่บ้านบุกchonฮันอก (BukchonHanok Village)	17
ภาพที่ 5	Seoullo 7017	17

ส่วนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณรัฐเกาหลี

นายสิงห์ทอง ลาภพิเศษพันธุ์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ได้บรรยายสรุปเกี่ยวกับสาธารณรัฐเกาหลี สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1.1 สาธารณรัฐเกาหลี หรือ เกาหลีใต้ตั้งอยู่ตอนล่างของคาบสมุทรเกาหลี ทางทิศเหนือติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) และมีญี่ปุ่นอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีทะเลญี่ปุ่นและช่องแคบเกาหลีกั้นไว้ เกาหลีใต้มีพื้นที่ 99,000 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีเพียงร้อยละ 20 เป็นพื้นที่เพาะปลูก มีประชากร 50.8 ล้านคน นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 27.6 ศาสนาพุทธ ร้อยละ 15.5 อื่น ๆ ร้อยละ 0.8 และไม่นับถือศาสนา ร้อยละ 56.1 เมืองสำคัญได้แก่ กรุงโซล (ประชากร 10 ล้านคน) นครปูซาน (ประชากร 3.6 ล้านคน) นครอินชอน (ประชากร 2.9 ล้านคน) และนครแดกู (ประชากร 2.5 ล้านคน)

1.2 ประวัติศาสตร์ของเกาหลีก่อนที่ญี่ปุ่นจะเข้ายึดครองเมื่อปี 2543 (ค.ศ. 1910) แบ่งได้เป็น 4 ช่วง ได้แก่

- (1) ยุคอาณาจักรโบราณ 3 อาณาจักร
 - โคกูรยอ (37 BC–668 AD)
 - แพคเจ (18 BC–660 AD)
 - ชิลลา (57 BC–935 AD)
- (2) อาณาจักรโครยอ (ค.ศ. 918–1392)
- (3) อาณาจักรโชซอน (ค.ศ. 1392–1897)
- (4) จักรวรรดิเกาหลี (ค.ศ. 1897–1910)

1.3 ญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองเกาหลีเป็นเวลานานถึง 35 ปี ทำให้ระบอบกษัตริย์สิ้นสุดลง มีการปกครองที่กดขี่ขูดรีด พยายามลบล้างประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของเกาหลี แต่ก็ได้ช่วยวางรากฐานด้านการศึกษา และการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งนี้ ประเด็น “หญิงบำเรอ” ยังคงกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลีในปัจจุบัน

1.4 เกาหลีเป็นอิสระจากญี่ปุ่นเมื่อปี 2488 เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเกาหลีถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเทศ บริเวณเส้นขนานที่ 38 เกาหลีเหนืออยู่ภายใต้การควบคุมของสหภาพโซเวียต และเกาหลีใต้อยู่ภายใต้สหรัฐอเมริกา

1.5 ความขัดแย้งระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ที่สะท้อนสงครามเย็นระหว่างสหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกา ได้นำไปสู่สงครามเกาหลีเมื่อกองทัพเกาหลีเหนือบุกเกาหลีใต้เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2493 ซึ่งสร้างความสูญเสียและผลกระทบต่อทั้งสองประเทศอย่างมาก แม้ว่าทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในสัญญาสงบศึกเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2496 ก็ยังไม่ถือว่าเป็นการยุติสงครามอย่างเป็นทางการ

1.6 สาธารณรัฐเกาหลีสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วภายหลังสงคราม ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้ชื่อว่า “Miracle of Han River” โดยเศรษฐกิจเติบโตอย่างก้าวกระโดด จากรายได้ต่อหัวเพียง 67 ดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงหลังสงคราม เป็นกว่า 27,000 ดอลลาร์สหรัฐ ภายในเวลา 60 ปี ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 11 ของโลก เป็นอันดับที่ 4 ของเอเชีย และสามารถก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูง โดยได้เป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) และ G20 รวมทั้งเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม อินเทอร์เน็ต รถไฟความเร็วสูง e-Government การกำจัดขยะ พลังงานสะอาด และ smart city

1.7 ปัจจัยความสำเร็จของสาธารณรัฐเกาหลี ได้แก่

(1) การได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยภายหลังสงครามเกาหลี สหรัฐฯ ได้ให้เงินช่วยเหลือรวมกว่า 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และได้ช่วยวางรากฐานทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ เนื่องจากสหรัฐฯ ต้องการให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นรัฐกันชน (buffer state)

(2) การปกครองด้วยระบอบเผด็จการที่ยาวนานและมุ่งพัฒนาประเทศ โดยประธานาธิบดีปาร์ค จอง ฮี อยู่ในอำนาจยาวนาน ทำให้มีความต่อเนื่องทางนโยบาย และได้เริ่มต้นใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

(3) การเน้นการเติบโตของธุรกิจขนาดใหญ่ โดยรัฐให้สิทธิประโยชน์แก่กลุ่ม Chaebols (กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ที่ทรงอิทธิพลทางการค้าและการลงทุน อาทิ ซัมซุง แอลจี และฮุนได) เพื่อกระตุ้นการเติบโต และทำให้เกิดแบรนด์เกาหลีที่เข้มแข็ง

(4) การเน้นการผลิตเพื่อการส่งออก โดยเน้นอุตสาหกรรมเหล็ก ต่อเรือ เคมีภัณฑ์ และสิ่งทอ

(5) การให้ความสำคัญกับการศึกษา ทำให้อัตราการรู้หนังสือของประชากรสูงมาก (ร้อยละ 99) และแรงงานมีทักษะ

(6) การลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนา สูงเป็นอันดับ 1 ของโลก เมื่อคิดตามสัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ 4.29) และอันดับ 6 ของโลก เมื่อคิดจากมูลค่าการลงทุน

(7) การมีภัยคุกคามจากภายนอกบังคับให้ต้องต่อสู้ พยายามเป็นที่หนึ่ง

(8) การมีค่านิยมในการทำงานหนัก โดยได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ โดยชาวเกาหลีมีค่าเฉลี่ยชั่วโมงการทำงานสูงสุดในกลุ่ม OECD (2,113 ชั่วโมงต่อปี)

1.8 ประธานาธิบดี มุน แช-อิน เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 19 ของสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2560 สังกัดพรรค Democratic Party มีแนวคิดเสรีนิยม มีนโยบายที่เป็นมิตรกับเกาหลีเหนือ และมีนโยบาย “New Southern Policy” เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับอาเซียน เพื่อลดการพึ่งพาจีน

1.9 นโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลปัจจุบันเน้น “Income-led Growth” โดยได้ประกาศปรับแผนจัดเก็บภาษีใหม่ เพื่อช่วยผู้มีรายได้น้อย และขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำจาก 6,470 วอน เป็น 7,530 วอนต่อชั่วโมง เร่งสร้างงานและความมั่นคงทางอาชีพ เน้นส่งเสริม SMEs และ Start-up โดยจัดตั้งกระทรวงขึ้นมาดูแลโดยเฉพาะ และตั้งกองทุนส่งเสริม Start-up และปฏิรูปกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่

1.10 พัฒนาการบนคาบสมุทรเกาหลีเป็นไปในทางที่ดี โดยเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2561 ผู้นำของสองเกาหลีได้พบหารือกันที่เขตปลอดอาวุธบริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศ (Demilitarized Zone–DMZ) และได้ร่วมลงนาม Panmunjom Declaration เพื่อนำไปสู่สัญญาสันติภาพ ยุติการเผชิญหน้า และการสร้างคาบสมุทรเกาหลีที่ปลอดอาวุธนิวเคลียร์ ต่อมาเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2561 ผู้นำเกาหลีเหนือได้พบกับผู้นำสหรัฐฯ ที่สิงคโปร์ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ผู้นำที่กำลังดำรงตำแหน่งอยู่ของทั้งสองประเทศได้พบหารือกัน

1.11 ความท้าทายของสาธารณรัฐเกาหลี ได้แก่ การจัดการความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ จีน และเกาหลีเหนือ การแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นจากจีน การถดถอยของอุตสาหกรรมหนัก การเข้าสู่สังคมสูงอายุ ปัญหาหนี้ครัวเรือนและการว่างงาน การปฏิรูปกลุ่ม Chaebol

หมายเหตุ: Factsheet สาธารณรัฐเกาหลี รายละเอียดตามภาคผนวก ก

ส่วนที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

นายสิงห์ทอง ลาภพิเศษพันธุ์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ได้บรรยายสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

2.1 การเป็น “พันธมิตรร่วมรบ” ในสงครามเกาหลีเป็นรากฐานที่สำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ โดยในครั้งนั้น ไทยได้ส่งกองกำลัง “พยัคฆ์น้อย” ร่วมรบในสงครามเกาหลีเมื่อปี 2497 และมีทหารไทยเสียชีวิต 132 นาย ซึ่งสาธารณรัฐเกาหลีรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณเสมอมา

2.2 รัฐบาลของทั้งสองประเทศได้ยกระดับความสัมพันธ์เป็น “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์” เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2555 เพื่อขยายความร่วมมือในทุกด้าน

2.3 สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศคู่ค้าและลงทุนที่สำคัญของไทย โดยสาธารณรัฐเกาหลีเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 15 ของไทย และไทยนำเข้าจากสาธารณรัฐเกาหลีมากเป็นอันดับ 6 มูลค่าการลงทุนของสาธารณรัฐเกาหลีในไทยสูงเป็นอันดับ 8

2.4 ไทยมองสาธารณรัฐเกาหลีเป็น “ต้นแบบ” เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา โดยไทยต้องการเรียนรู้สาขาที่สาธารณรัฐเกาหลีมีความเชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาประเทศ อาทิ รถไฟความเร็วสูง การบริหารจัดการน้ำ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ/ซอฟต์แวร์ อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง พลังงานทางเลือก การตั้งศูนย์เพื่อการวิจัยและการพัฒนา (R&D) และการเกษตรแปรรูป

2.5 ความร่วมมือที่กำลังเดินหน้ารหว่าง 2 ประเทศ ได้แก่ โครงการรถไฟสาย East West Economic Corridor (EWEC) บัตรขนส่งมวลชน อินเทอร์เน็ต 5G การจัด Maekyung Thailand Forum เมื่อวันที่ 16-17 พฤษภาคม 2561 เป็นต้น

2.6 สายสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศมีความแน่นแฟ้น ชาวไทยและชาวเกาหลีรู้จักและชื่นชอบกันและกัน มีการแลกเปลี่ยน/ไปมาหาสู่กัน มีกระแสนิยมวัฒนธรรมของแต่ละชาติ

2.7 มีคนไทยพำนักอยู่อย่างผิดกฎหมายในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข โดยในปี 2560 มีคนไทยพำนักอยู่อย่างผิดกฎหมายจำนวน 68,449 คน จากจำนวนคนไทยทั้งหมด 153,259 คน สาธารณรัฐเกาหลีมีระบบการทำงานที่ถูกกฎหมาย (Employment Permit System-EPS) ที่ดีมาก แต่ปัญหา คือ คนไทยมักสอบไม่ผ่าน ในกลุ่มผู้ที่สอบผ่านมักเป็นสตรี ซึ่งแม้จะได้รับการขึ้นบัญชีไว้แต่ก็มักไม่ได้รับเลือกให้ไปทำงาน เนื่องจากประเภทของงานมักมีลักษณะ 3D คือ Dangerous Dirty Difficult จึงต้องการแรงงานชายมากกว่า นอกจากนี้ นายจ้างที่จ้างแรงงานผิดกฎหมายยังได้รับโทษที่ไม่รุนแรง คือ ถูกปรับไม่สูง ดังนั้น จึงยังมีนายจ้างเกาหลีที่เลือกจ้างแรงงานผิดกฎหมาย ในขณะที่เดียวกัน ยังมีปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับแรงงานไทยด้วย เช่น การถูกหลอกให้เดินทางไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี แต่เมื่อเดินทางไปถึงแล้วก็ถูกทอดทิ้ง หรือ

ถูกบังคับให้ทำงานอื่นที่ไม่ตรงกับที่ได้ตกลงกันไว้ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาของแรงงานไทยที่แม้ว่าจะเข้าไปทำงานอย่างถูกต้องตามระบบ EPS แต่ก็ล้าลอบอยู่เกินกำหนดอย่างผิดกฎหมาย

หมายเหตุ: ข้อมูลความสัมพันธ์ไทย-สาธารณรัฐเกาหลี รายละเอียดตามภาคผนวก ข

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาดูงาน

3.1 การบริหารจัดการภาครัฐดิจิทัล

คณะฯ ได้เดินทางไปกระทรวงมหาดไทยและความปลอดภัย (Ministry of Interior and Safety) ซึ่งตั้งอยู่ในอาคารศูนย์ราชการสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อรับฟังการบรรยายสรุปเรื่องรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ผู้อำนวยการกองรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ระดับโลก (Director of Global e-Government Division) ให้ข้อมูลว่า การดำเนินการเรื่องรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐ ประสบความสำเร็จได้ก็เพราะอาศัยความร่วมมือร่วมใจระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน แม้ว่าจะต้องใช้เวลาพอสมควร ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นจุดแข็งของประเทศ และทำให้ผลงานของรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าสูง ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีมีระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่ดำเนินการอยู่ประมาณ 20,000 ระบบ

ในระดับระหว่างประเทศ สาธารณรัฐเกาหลีได้จัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับประเทศต่าง ๆ 47 ฉบับ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหวังว่าจะได้ทำ MOU กับประเทศไทยต่อไปด้วย ทั้งนี้ โดยที่โลกกำลังก้าวเข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 ประเทศต่าง ๆ จึงควรใช้ประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence) และ cloud computing เพื่อที่จะลดช่องว่างที่เรียกว่า digital divide อนึ่ง การดำเนินการเรื่องรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นเรื่องที่ต้องลองผิดลองถูก (trial and error) จึงหวังว่า การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับฝ่ายไทยจะช่วยให้ฝ่ายไทยไม่ต้องเผชิญกับข้อผิดพลาดบางประการที่สาธารณรัฐเกาหลีเคยประสบ

นาย Jung Hyunkwan รองผู้อำนวยการกองรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ระดับโลก ได้บรรยายสรุปแก่คณะฯ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของสาธารณรัฐเกาหลีมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จากผลสำรวจของสหประชาชาติในเรื่องรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ สาธารณรัฐเกาหลี ได้รับการจัดอันดับเป็นที่หนึ่งเมื่อปี 2553 2555 และ 2557

การดำเนินการเรื่องนี้ เริ่มจากการที่รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อปี 2544 โดยในระยะแรก ได้ริเริ่มดำเนินการใน 11 สาขา ต่อมาในปี 2546 ได้ประกาศใช้ e-Government Roadmap ให้ดำเนินการใช้ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 31 ระบบ ทั้งนี้ หากพิจารณาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน การดำเนินการในปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนหรือช่วงที่ 4 ส่วนขั้นตอนต่อไปจะเป็นรูปแบบใดจะต้องพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยี

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การใช้ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ประสบความสำเร็จ คือ การบริหารจัดการของผู้นำประเทศ กล่าวคือ ประธานาธิบดีสาธารณรัฐเกาหลีใช้อำนาจพิเศษในการสั่งการ (ซึ่งผู้บรรยายใช้คำว่า Korean style special power) จึงทำให้ขับเคลื่อนระบบได้อย่างดี

ตัวอย่างเช่น การสั่งการให้หน่วยงานและองค์กรต่างๆ แลกเปลี่ยนข้อมูลกันอย่างทั่วถึง (data sharing)

ตัวอย่างของการให้บริการในระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ (1) ระบบ minwon 24 ที่เปิดให้ประชาชนสามารถเรียกดูเอกสารทางทะเบียนราษฎร์ของตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ (2) ระบบ D-Brain ของกระทรวงการคลัง (3) ระบบ Uni-pass ซึ่งเกี่ยวกับการนำเข้า/ส่งออกสินค้า (4) ระบบ KONEPS ซึ่งเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (5) ระบบ Hometax เพื่อจัดเก็บภาษีรายได้จากการประกอบธุรกิจ

อนึ่ง รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีสามารถประหยัดงบประมาณได้สูงถึงร้อยละ 60 ภายหลังจากการใช้ประโยชน์จาก cloud computing และระบบ GIDC (Government Integrated Data Center) ซึ่งเป็นการบูรณาการระบบสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางจำนวน 44 หน่วยงาน โดยมี NCIS (National Computing and Information Service) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพของการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์ (cyber attack)

คณะฯ ได้แลกเปลี่ยนความเห็นและสอบถามในประเด็นต่าง ๆ สรุปข้อมูลเพิ่มเติมได้ ดังนี้ (1) สาธารณรัฐเกาหลีมี MOU เรื่องรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์กับประเทศต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้อยู่ประมาณ 30 ฉบับ เช่น กับเคนยาและอินโดนีเซีย ซึ่งมักครอบคลุมความร่วมมือเพื่อจัดตั้งศูนย์ (Center) สำหรับดำเนินการ และการแลกเปลี่ยนการเยือนเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี (2) ในระยะแรก สาธารณรัฐเกาหลีได้เคยซื้อเทคโนโลยีจากประเทศอื่นบ้าง แต่ไม่มากนัก เนื่องจากมีบริษัทที่มีความสามารถและศักยภาพสูงอยู่แล้ว เช่น LG และ Samsung

ประเด็นที่สนับสนุนให้การบริหารจัดการภาครัฐดิจิทัลของสาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จ ได้แก่

- 1) รัฐบาลมีการวางแผนอนาคตระยะยาว (long term planning)
- 2) การมีผู้นำที่เข้มแข็ง (strong leadership)
- 3) ความร่วมมือร่วมใจจากภาคธุรกิจกับประชาชน

3.2 นวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนา

3.2.1 ศูนย์เศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรมคยองกี (Gyeonggi Center for Creative Economy and Innovation, GCCEI)

ศูนย์เศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรมคยองกี (Gyeonggi Center for Creative Economy and Innovation หรือ GCCEI) จัดตั้งขึ้นตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) โดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่นของจังหวัดคยองกี และภาคเอกชน คือ Korea Telecom (KT) เพื่อให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นศูนย์กลางกระตุ้นให้เกิดการเริ่มสร้างธุรกิจ Start-up สู่ตลาดโลก ทั้งนี้ จังหวัดคยองกีเป็นพื้นที่ที่มีพลวัตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดแห่งหนึ่งของสาธารณรัฐเกาหลีด้วย

ศูนย์เศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรมแห่งนี้และในพื้นที่อื่น ๆ อีกรวม 19 แห่ง ทำหน้าที่ส่งเสริมการเริ่มต้นธุรกิจ Start-up ให้สามารถเข้าสู่ตลาดโลกในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ

ที่ต้องใช้ความก้าวหน้าทางนวัตกรรมโดยมีการดำเนินโครงการต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนธุรกิจ Start-up และการสร้างเครือข่ายระหว่างกันในสาขาต่าง ๆ เช่น ในเรื่องเกมยุคใหม่ อุตสาหกรรมการเงิน FinTech การสาธารณสุขและความปลอดภัย IoT และอุตสาหกรรมสื่อสารด้วยระบบ 5G CCEI มีความร่วมมือกับหน่วยบ่มเพาะที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Incubators) และหน่วยกระตุ้นธุรกิจ Start-up (Start-up Accelerators) จากภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก รวม 22 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สเปน และในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบัน GCCEI กำลังให้การสนับสนุนธุรกิจ Start-up ประมาณ 150 บริษัท ตัวอย่างของธุรกิจ Start-up ที่ GCCEI สนับสนุนจนประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับมาก เช่น บริษัท Coinplug ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2556 เป็นผู้นำด้านการวิจัยเทคโนโลยี blockchain และขยายเครือข่ายการใช้เงินเสมือนจริง (Digital virtual coin sales network) ไปสู่ร้านสะดวกซื้อและตู้เอทีเอ็มทั่วประเทศ รวมทั้งเครือข่ายธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศผ่านระบบ eWallet อีกด้วย

3.2.1.1 ประเด็นที่สนับสนุนให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของสาธารณรัฐเกาหลีมีความก้าวหน้า ได้แก่

1) มีระบบสนับสนุนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เช่น รัฐบาลมีนโยบายชัดเจนในการโน้มน้าวภาคเอกชนซึ่งเป็นบริษัทธุรกิจขนาดใหญ่ให้สนับสนุนและให้ความร่วมมือ มีการส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนาจนกระทั่งสามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ ซึ่งปัจจุบัน GCCEI มีความร่วมมือเพื่อการวิจัยและพัฒนา กับสหรัฐอเมริกา ทรัสต์และให้การฝึกอบรมแก่อินโดนีเซียและเมียนมา นอกจากนี้ ยังมีระบบบ่มเพาะเพื่อเป็นพี่เลี้ยงจากการสามารถต่อยอดธุรกิจได้ และมีกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักธุรกิจรุ่นใหม่ เช่น การจัดแข่งขันรายการ K-Startup Grand Challenge เป็นต้น

2) มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน (Basic Facilities) ที่จำเป็น รวมทั้งมีเงินทุนเพื่อสนับสนุนนักธุรกิจ Start-up รายใหม่ ๆ ให้สามารถเริ่มต้นได้

3.2.1.2 ประเด็นที่เป็นความท้าทาย ได้แก่

1) ยังมีข้อจำกัดด้านเครือข่าย (Network) ที่จะผลักดันให้ธุรกิจ Start-up สามารถเข้าสู่ตลาดโลกได้มากขึ้น

2) ยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

3.2.2 Korea Telecom (KT)

ประวัติศาสตร์โทรคมนาคมของสาธารณรัฐเกาหลีอาจแบ่งออกเป็น 4 ยุค ยุคแรกเป็นยุคแห่งการใช้รหัสมอร์ส (Morse code) และการใช้โทรศัพท์พลังงานแม่เหล็ก (Magneto telephone) โดยมีการจัดตั้งองค์การโทรศัพท์ Hanseong Telegraph Bureau เมื่อปี 2428 ก่อนที่จะมีการให้บริการระบบไฟฟ้าในประเทศถึง 2 ปี ในยุคเริ่มแรกนี้ ระบบโทรเลขและโทรศัพท์จะถูกใช้งานโดยหน่วยงานภาครัฐเพื่อการรับส่งเอกสารทางราชการเป็นหลัก ภายหลังจากทศวรรษ 1920s สาธารณรัฐเกาหลีมีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ยุคที่สองของกิจการโทรคมนาคมของสาธารณรัฐเกาหลี เป็นยุคที่มีการประกาศแผนธุรกิจโทรคมนาคม 5 ปี ภายใต้อาณัติ “หนึ่งบ้าน หนึ่งโทรศัพท์” โดยมีการเปิดตัวโทรศัพท์พื้นฐานรุ่น “Chaesin No.1” และเริ่มมีการวางระบบเครือข่ายสายเคเบิล (Coaxial cable) ทำให้

เกิดเครือข่ายโทรศัพท์ทางไกลขึ้นมา นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม ภายในระยะเวลา 1 ปี ที่มีการพัฒนาระบบสื่อสารแบบดิจิทัล (TDX digital electronic exchanger) ทำให้มีจำนวนโทรศัพท์เพิ่มขึ้นเป็น 10 ล้านเครื่อง

ยุคที่สาม คือ ยุคของระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบการสื่อสารสองทาง ในปี 2543 สาธารณรัฐเกาหลีได้จัดตั้ง IT powerhouse ทำให้มีการพัฒนาระบบเครือข่ายบรอดแบนด์ที่รวดเร็วที่สุดของโลก การพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งข้อมูลแบบ CDMA (Code division multiple access) ทำให้การใช้โทรศัพท์มือถือเป็นที่นิยมมาก

ยุคที่สี่เป็นยุคที่เทคโนโลยีทั้งหลายมาบรรจบกัน (Convergence) สาธารณรัฐเกาหลีเริ่มให้บริการเครือข่าย 2G ในปี 2533 และ 3G ในปี 2543 ต่อมาในปี 2553 ได้เปิดให้บริการ 4G เป็นครั้งแรก ซึ่งการแพร่หลายของโทรศัพท์มือถือรุ่นที่สาม หรือ 3G นำไปสู่ยุคของการสื่อสารข้อมูลระบบไร้สาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงเศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐเกาหลีอย่างมาก การนำเอาเทคโนโลยีโทรทัศน์มาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านเครือข่ายบรอดแบนด์ที่ครอบคลุมอยู่ทั่วประเทศ (IPTV) ทำให้มีการพัฒนาไปสู่สังคมดิจิทัลมากขึ้น และมีการเชื่อมโยงบรรจบกันของหลายเทคโนโลยี ทั้งระบบมีสายและไร้สาย

สำหรับ KT ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2524 เป็นบริษัทที่ให้บริการโทรศัพท์สาธารณะแห่งแรกของสาธารณรัฐเกาหลี นับเป็นผู้ครองตลาดโทรศัพท์พื้นฐานและอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์รายใหญ่ของประเทศ โดยให้บริการประมาณร้อยละ 90 ของผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐานในประเทศ และร้อยละ 45 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง KT ได้มีส่วนขับเคลื่อนให้สาธารณรัฐเกาหลีก้าวสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร และมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงประเทศให้เป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรายใหญ่ของโลก Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) ได้ระบุว่าสาธารณรัฐเกาหลีมีจำนวนผู้ใช้บรอดแบนด์ไร้สายในประเทศมากที่สุดในโลก ตามด้วยสวีเดน ฟินแลนด์และญี่ปุ่น ปัจจุบันจำนวนผู้ใช้บรอดแบนด์ไร้สายในสาธารณรัฐเกาหลีมีอัตราส่วนถึงร้อยละ 100.6 หรือมากกว่าจำนวนประชากรทั้งประเทศ ซึ่งหากพิจารณาเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโทรศัพท์มือถือจะมีอัตราส่วนการใช้งานอยู่ที่ประมาณร้อยละ 47.6 ของจำนวนประชากร ความเร็วอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยในสาธารณรัฐเกาหลี (29 Mbps) คิดเป็น 4.6 เท่าของความเร็วอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยของทั่วโลกเลยทีเดียว

3.2.2.1 ประเด็นหลักประการหนึ่งที่สนับสนุนให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของสาธารณรัฐเกาหลีมีความก้าวหน้า คือ การพัฒนาเครือข่ายด้านโทรคมนาคมอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีมีแผนจะทดสอบเทคโนโลยีการสื่อสารไร้สายยุคที่ 5 (5G) ภายในปี 2561 ซึ่งจะเป็นประเทศแรกในโลกที่มีการทดลองใช้ และจะสามารถเริ่มให้บริการในเชิงธุรกิจภายในปี 2563 ก่อนหน้านั้น เคยมีการทดสอบระบบ 5G ไปแล้วและได้ผลค่อนข้างน่าพอใจ คือ สามารถส่งข้อมูลได้ด้วยความเร็วถึง 1 Gbps ซึ่งมีความเร็วในการส่งข้อมูลสูงกว่าเครือข่ายระบบ 4G เดิมมากกว่า 1,000 เท่า ซึ่งเป็นตัวอย่างของการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อไปสู่วิสัยทัศน์ “Wireless Country” ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

3.2.2.2 ประเด็นที่เป็นความท้าทาย ได้แก่

- 1) แม้ว่าสาธารณรัฐเกาหลีจะมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ครอบคลุม แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการเข้าเว็บไซต์ต่าง ๆ อยู่
- 2) การพัฒนาไปสู่ระบบ 5G ยังมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานบางประการ เนื่องจากยังต้องมีการติดตั้งเสาส่งสัญญาณอีกจำนวนมากเพื่อให้ได้ความเร็วระดับ 5G

3.3 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

3.3.1 Korea National Diplomatic Academy (KNDA) กระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี

ศาสตราจารย์ Kim Taeh Wan ได้บรรยายสรุปเรื่อง “Public Diplomacy: learning from South Korea’s expertise” มีสาระสำคัญ ดังนี้

3.3.1.1 ภาพรวม

ในฐานะนักวิชาการศาสตราจารย์ Kim ได้นำทฤษฎีและงานวิชาการของตนเองมาอธิบายปรากฏการณ์ “Korean Wave” หรือกระแสความนิยมวัฒนธรรมเกาหลีที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยมีแนวคิดหลักว่า กระแสดังกล่าวเป็นเครื่องสะท้อนถึงการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะของสาธารณรัฐเกาหลีที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งแม้กระแสความนิยมวัฒนธรรมเกาหลีจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่บ้างแล้วก่อนที่รัฐบาลจะเข้าไปต่อยอดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้าน soft power ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อช่วยยกสถานะและบทบาทของสาธารณรัฐเกาหลีในเวทีระหว่างประเทศ อันจะมีผลต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ (ทั้งเศรษฐกิจดั้งเดิมและเศรษฐกิจดิจิทัล) ของสาธารณรัฐเกาหลี แต่ประเด็นสำคัญ คือ ต้องมีการวางระบบสนับสนุนการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะเพื่อส่งเสริมกระแสความนิยมวัฒนธรรมเกาหลีที่มีภาคส่วนต่าง ๆ เข้าร่วมอย่างบูรณาการ และที่สำคัญต้อง “commercialize” ให้ได้ กล่าวคือ ต้องทำให้กระแสดังกล่าวสามารถเป็นสินค้าที่ขายได้ มิฉะนั้นจะไม่เกิดความยั่งยืนในการดำเนินการ

3.3.1.2 ความหมายของการทูตสาธารณะ (Public Diplomacy)

เพื่อให้เข้าใจความหมายในทางปฏิบัติของการทูตสาธารณะ ต้องดูที่ “เป้าหมาย” ของการดำเนินการทูตสาธารณะเป็นหลัก กล่าวคือ หากประสงค์จะให้สาธารณชนต่างประเทศเห็นภาพว่าประเทศเรามีตัวตนเป็นอย่างไร “National Identity” ก็ให้กำหนดนโยบายการทูตสาธารณะเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายนั้น โดยใช้เครื่องมือ soft power ต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยศาสตราจารย์ Kim ได้ยกตัวอย่างตลกเชิงขบขันเพื่อให้เห็นภาพเชิงประจักษ์ว่า “The heaven is where the English are the policemen; the French are the cooks; the German are the mechanics; the Italians are the lovers; and the Swiss organize everything; whereas the hell is where the German are the policemen; the English are the cooks; the French are the mechanics; the Swiss are the lovers; and the Italians organize everything!”

3.3.1.3 แหล่งที่มาของ soft power และการจำแนกลำดับชั้นของการทูตสาธารณะ (Soft Power Resource & Assets: Public Diplomacy classification) และการประยุกต์ใช้ soft power ของสาธารณรัฐเกาหลี

ที่มาของ soft power สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมี “ผลิตภัณฑ์” (assets) และเวทีการทูตทางสาธารณะที่ให้ “เล่นได้” แตกต่างกันไปโดยในกรณีของสาธารณรัฐเกาหลีสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แหล่งที่มาของ soft power และการจำแนกลำดับชั้นของการทูต และการประยุกต์ใช้ soft power ของสาธารณรัฐเกาหลี

แหล่งที่มาของ Soft power (Soft Power Resources)	ผลิตภัณฑ์ (Soft Power Assets)	เวทีการทูตสาธารณะ (Public Diplomacy Realms)
ค่านิยมและความเป็นสถาบัน ทางการเมืองและเศรษฐกิจ	- ข้อมูลข่าวสาร - ความรู้	- การทูตว่าด้วยการให้ความรู้และ ข้อมูลข่าวสาร (Knowledge diplomacy)
มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural heritage)	- การแสดงความนิยมวัฒนธรรม เกาหลี (Korean Wave) [K-PoP]	- การทูตวัฒนธรรม (Cultural diplomacy)
การมีทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับ การสื่อสาร	- การส่งสัญญาณโทรคมนาคม/ การสื่อสารไปยังประเทศอื่น	- การทูตว่าด้วยอำนาจการสื่อสาร (Media diplomacy)
อำนาจของบริษัทข้ามชาติ	- ความสามารถในการแข่งขัน ของบริษัทข้ามชาติ - CSR (โครงการเพื่อสังคม)	- การทูตว่าด้วยบริษัทข้ามชาติ (Corporate diplomacy)
การมีทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวและกีฬา	- ความสามารถในการแข่งขัน - ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	- การทูตว่าด้วยกีฬาและการท่องเที่ยว (Sports & Tourism Diplomacy)

ศาสตราจารย์ Kim ให้ความเห็นว่า Soft Power เป็นเครื่องมือที่ขึ้นอยู่กับ “ความคิดสร้างสรรค์” (creativity) เป็นหลัก ดังนั้น จึงไม่มีพรมแดนและไม่มีขอบเขตในการสร้างอำนาจชนิดนี้ (limitless) ซึ่งแตกต่างจาก Hard Power (อำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ) ซึ่งมีจุดสิ้นสุดและประเทศที่เล็กกว่าจะไม่สามารถกระทำได้

3.3.1.4 พัฒนาการและปัจจัยความสำเร็จของกระแสความนิยมวัฒนธรรมเกาหลี (Korean Wave)

1) Korean Wave เกิดขึ้นในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1990 โดยเริ่มจาก K-drama และขยายมาสู่ K-Pop ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ศาสตราจารย์ Kim ก็ยังไม่ทราบแน่ชัดว่า จาก K-Pop แล้วจะพัฒนาไปสู่ K-อะไร โดย ณ สิ้นปี 2559 จากการสำรวจของ Korean Foundation มีกระแสความนิยมวัฒนธรรมเกาหลีเกิดขึ้นในกว่า 80 ประเทศ โดยวัดจากการมีชมรมนิยมละคร/ ดาราเกาหลีเกิดขึ้น จำนวน 1,652 ชมรม มีสมาชิกกว่า 59 ล้านคน

2) ปัจจัยที่ช่วยให้ Korean Wave เกิดขึ้นได้สำเร็จและมีแนวโน้มที่จะมีผลต่อไปอีกนาน (long lasting) คือ “การพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสาร” ซึ่งช่วยเร่งให้เกิดการ

ไหลเวียนของวัฒนธรรม (cultural flow) การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมข้ามชาติ (intercultural exchange) และการแปลงให้วัฒนธรรมมีผลในเชิงพาณิชย์ (commercialization)

3) รูปแบบที่สาธารณรัฐเกาหลีใช้ในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะเชิงวัฒนธรรม (Korean Style) คือ “Plowing Model” หรือการหว่านเมล็ดพันธุ์ในที่ที่หวังผล และสร้างกลไกการดูแล ประเมินและติดตามผลให้เมล็ดพันธุ์นั้นงอกเงยขึ้นให้ได้ ซึ่งหมายถึง การส่งผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงพาณิชย์ของสาธารณรัฐเกาหลีในประเทศนั้น ๆ ด้วย โดยกลไกที่สาธารณรัฐเกาหลีสร้างขึ้นมีการบูรณาการและแบ่งหน้าที่กันชัดเจนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยใน ส่วนของภาครัฐ มีการแบ่งบทบาทและเวทีในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะกัน ดังนี้

ตารางที่ 2 บทบาทและเวทีในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะเชิงวัฒนธรรม (Korean Style)

นโยบายภาครัฐ		
การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมข้ามชาติ (Intercultural Communications)	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายการเปิดประตูรับวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ (Cultural open-door policies) - การกำหนดสาระของวัฒนธรรมเกาหลีที่จะส่งออกไปต่างประเทศ (Contents promotion policies) 	<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
การใช้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Commodity)	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายอุตสาหกรรม - นโยบายการส่งเสริมการส่งออก - นโยบายด้านการค้าและภาษี 	<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงการค้า อุตสาหกรรม พลังงาน วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
การใช้ Soft power ในการดำเนินการทูตสาธารณะ	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้การทูตเชิงวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการทูตสาธารณะ (Cultural diplomacy as a subfield of Korea's public diplomacy) 	<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงการต่างประเทศ

3.3.1.5 บทบาทของกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีในการสนับสนุน Korean Wave

1) กระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้สร้างกลไกเสริมเพื่อดำเนินการกิจการสนับสนุนนโยบายการทูตสาธารณะของสาธารณรัฐเกาหลี 3 กลไก คือ Korean Foundation KOICA (หน่วยงานให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ) และ Overseas Korean Foundation ซึ่งทั้งสององค์กรทำงานภายใต้นโยบายใหญ่ของกระทรวงการต่างประเทศ แต่มีกรรมการบริหารที่เป็นอิสระ โดยถือได้ว่าทั้งสององค์กรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) ภายใต้บริบทของการมีกลไกหลัก (หน่วยงานของกระทรวงการต่างประเทศ รวมถึงสำนักงานในต่างประเทศ) และกลไกเสริมทั้ง 3 องค์กรข้างต้น กระทรวงการต่างประเทศ

สาธารณรัฐเกาหลีได้ร่วมกับส่วนราชการอื่น ๆ ดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยสนับสนุน Korean Wave ในประเทศต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยจนถึงปัจจุบัน หลายกิจกรรมได้ “ติดตลาด” เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมในหลายพื้นที่ทั่วโลก เช่น (1) K-Pop World Festival ซึ่งเป็นกิจกรรมประจำปี จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2554 โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สถานีโทรทัศน์ KBS และเทศบาลเมือง Changwon

2) Quiz on Korea ซึ่งเป็นกิจกรรมประจำปี จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2555 โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกับ สถานีโทรทัศน์ KBS และถ่ายทอดไปยังกว่า 100 ประเทศทั่วโลก

3) Global Contents Contest ซึ่งเป็นกิจกรรมประจำปี จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2558 โดยเป็นกิจกรรมให้สาธารณชนทั่วโลกส่งวีดิโอคลิป webtoon รูปภาพและไปรษณียบัตรเกี่ยวกับสาธารณรัฐเกาหลีมาประกวด

4) K-Movie screening program ซึ่งจัดขึ้นโดยสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของสาธารณรัฐเกาหลีในประเทศเป้าหมาย

5) K-Drama distribution program ซึ่งมี Korea Foundation เป็นผู้รับผิดชอบหลัก และ

6) K-Pop performances ซึ่งจะจัดขึ้นในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ในประเทศเป้าหมาย

3.3.1.6 ข้อสังเกต

การดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะผ่านการใช้ soft power ของสาธารณรัฐเกาหลีมีความเป็นระบบ เป็นแบบแผน และมีขั้นมีตอนที่ชัดเจนมาก โดยเฉพาะการทำงานเพื่อเป้าหมายเดียวกัน แต่มีภารกิจที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐ และภาคเอกชน และการจัดกิจกรรมจุดพลุในลักษณะ Big Bang เพื่อให้มีผลลัพธ์ครั้งใหญ่ ๆ ตลอดจนมีการส่งเสริมให้ soft power เป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์เพื่อให้มีความยั่งยืนและอยู่ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้เกิดกระแสความนิยมวัฒนธรรมเกาหลีที่ประสบความสำเร็จและมีความเป็นธรรมชาติในหลายประเทศ และส่งผลกลับมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐเกาหลี รวมถึงการใช้ soft power และการทูตสาธารณะเพื่อช่วยพัฒนาสาธารณรัฐเกาหลีให้เป็นสังคมดิจิทัล

3.3.2 Samsung d'Light

ภาพที่ 1 Samsung d'light

3.3.2.1 Samsung d'light เป็นพื้นที่เพื่อจัดแสดงผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เชิงเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลของบริษัท ซัมซุง อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลของสาธารณรัฐเกาหลี อนึ่ง ชื่อ “d'light” เป็นการรวมคำระหว่าง Digital กับ Light ที่มาจากวิสัยทัศน์ของบริษัทซัมซุง สื่อความหมายว่า เป็นแสงนำทางสู่โลกดิจิทัล “D” ยังมีความหมายถึง Dynamic (พลัง) Dream (ความฝัน) และ Diversity (ความหลากหลาย) ด้วย

3.3.2.2 การจัดแสดง มีทั้งหมด 21 โซน แบ่งเป็น 3 ชั้น โดยแต่ละชั้นจะจัดแสดงผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ กัน กล่าวคือ ชั้น B1 จัดแสดงคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เสริม ของที่ระลึก และ Digital Lounge รวมถึงมีเครื่องเล่น 4 มิติ ให้ทดลองเล่น ชั้น 1 จัดแสดงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์และโทรศัพท์มือถือ ชั้น 2 เน้นการนำเสนออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับชีวิตประจำวัน (Daily Life) ในอนาคต การศึกษา (Education) และการให้บริการทางสาธารณสุข (Health Care) เป็นต้น

3.3.2.3 โซนต่าง ๆ มีจุดเด่นที่น่าสนใจ ดังนี้

1) การแสดงศักยภาพของเซมิคอนดักเตอร์ (Semiconductor) ของซัมซุง โดยใช้นาโนเทคโนโลยีในการผลิต ทั้งนี้เพราะเซมิคอนดักเตอร์เป็นหัวใจในการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัล (Internet of Things: IoT) ที่ทำให้การสื่อสารและการสร้าง Network ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในโลกยุคใหม่ ซึ่ง IoT ได้ทวีความสำคัญอย่างต่อเนื่องในชีวิตประจำวัน ทั้งในการเดินทาง การทำงาน การสื่อสารกับลูกค้า เพื่อน หรือครอบครัว เป็นต้น

สาธารณรัฐเกาหลีเป็นแหล่งผลิตเซมิคอนดักเตอร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยบริษัทซัมซุง ก็เป็นผู้ผลิตเซมิคอนดักเตอร์รายใหญ่ที่สุดของโลก (ในประเทศไทยมีผู้ผลิตเซมิคอนดักเตอร์หลายราย แต่เป็นบริษัทต่างชาติ เนื่องจากประเทศไทยไม่มีเทคโนโลยีของตนเอง ทำให้การผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ ต้องนำเข้าเซมิคอนดักเตอร์เป็นส่วนใหญ่)

เพื่อแสดงศักยภาพความเร็วของเซมิคอนดักเตอร์ของซัมซุง Samsung d'light ได้สาธิตความสามารถของเซมิคอนดักเตอร์ของซัมซุงสำหรับผู้ใช้งาน 3 ระดับ คือ

ระดับบุคคล ระดับสำหรับสังคม และระดับโลก เช่น ในการแข่งจักรยาน สามารถใช้เทคโนโลยีเซ็นเซอร์ (sensor) หรือเซนเซอร์ของขั้วช่วยในการแข่งขัน เช่น สามารถเชื่อมต่อข้อมูลไปยังสมาร์ตโฟน ใช้เซ็นเซอร์จับความเร็ว เปลี่ยนเลน เปลี่ยนเส้นทางอัตโนมัติ รวมทั้งการปั่นบนถนนที่มีแดดอย่างแม่นยำ เป็นต้น

2) โชน Smart Electricity เป็นการจำลองบ้านที่ผู้อยู่อาศัยสามารถควบคุมอุปกรณ์ไฟฟ้าทั้งหมดได้ผ่านแอปพลิเคชันชื่อ “Smart Home Control” จากโทรศัพท์มือถือสมาร์ตโฟน ซึ่งจะเชื่อมต่อทุกอย่างผ่าน Internet of Things เช่น ผู้อยู่อาศัยจะสามารถสั่งเปิด-ปิดแอร์ หรือสั่งเครื่องซักผ้าให้ทำงานแม้จะอยู่นอกบ้าน ผู้อยู่อาศัยสามารถจัดการสิ่งของที่แขวนไว้ที่หน้าจอบนตู้เย็น และอ่านบันทึกนั้นผ่านสมาร์ตโฟนเมื่อไปซื้อของที่ร้านค้า นอกจากนี้ ยังมีการจัดแสดงตัวอย่างโต๊ะที่สามารถชาร์จอุปกรณ์ไฟฟ้าได้ด้วยการนำอุปกรณ์มาวางบนโต๊ะเท่านั้น โดยไม่ต้องใช้สายใด ๆ ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพัฒนา เทคโนโลยีของ Smart Home อื่น ๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ ตู้เย็นอัจฉริยะ ที่มีกล้องถ่ายภาพสิ่งของที่อยู่ในตู้เย็น ทำให้เห็นสิ่งของได้โดยไม่ต้องเปิดตู้เย็น ซึ่งจะช่วยประหยัดไฟ นอกจากนี้ ยังมีตู้เย็นที่ให้ความบันเทิงได้ เช่น ผู้อยู่อาศัยสามารถเปิดฟังเพลงจากตู้เย็น เป็นต้น

3) โชนการศึกษา เน้นการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีของแท็บเล็ตมาช่วยอำนวยความสะดวก โดยครูสามารถควบคุมการสอนโดยใช้เมนูในแท็บเล็ต ซึ่งจะมีรายชื่อนักเรียน และสามารถเห็นได้ว่านักเรียนกำลังทำอะไร ครูสามารถใช้แท็บเล็ตนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน โดยเขียนลงบนแท็บเล็ตแทนการใช้กระดานดำซึ่งสิ่งที่ครูเขียนจะปรากฏบนแท็บเล็ตของนักเรียนและจอด้านหน้าห้องเรียนด้วย นอกจากนี้ ยังสามารถเข้าสู่แบบฝึกหัดทดสอบและประเมินผลได้ โดยให้นักเรียนตอบคำถามผ่านทางแท็บเล็ตเช่นกัน การเรียนการสอนผ่านทาง E-Board เช่นนี้มีการใช้งานจริงแล้วกับนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียน 31 แห่ง ในสาธารณรัฐเกาหลีและในอีก 27 ประเทศ โดยแต่ละห้องสามารถเรียนได้สูงสุด 40 คน ซึ่งซัมซุงเป็นผู้สนับสนุนให้ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

4) โชนถ่ายรูปใน D'studio เป็นการนำเสนอเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการถ่ายรูปและตกแต่งรูป ซึ่งการนำเสนอรูปในบางจุดทำผ่านหน้าจอแบบโปร่งแสง โดยใช้เทคโนโลยี TLED ซึ่งประหยัดพลังงานกว่าจอ LED ด้วย

ข้อสังเกต Samsung d'light ทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวเชื่อมระหว่างการพัฒนาอุปกรณ์ IoT กับการพัฒนาสังคมดิจิทัล โดยเป็นพื้นที่จัดแสดงศักยภาพและอุปกรณ์ดิจิทัลต้นแบบของสำหรับโลกปัจจุบันและอนาคต

สำหรับประเทศไทย แม้ความต้องการอุปกรณ์ IoT จะมีเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ แต่เนื่องจากไทยไม่มีเทคโนโลยีของตนเอง และไม่มีผู้ผลิตอุปกรณ์ดังกล่าว จึงทำให้ยังไม่มีการจัดพื้นที่เพื่อแสดงการทำงาน การเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพของอุปกรณ์เหล่านั้นเช่นที่ Samsung d'Light ขณะเดียวกัน ประเทศไทยก็ยังคงเป็นประเทศผู้นำเข้าเทคโนโลยีและนำเข้าอุปกรณ์ IoT เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ในขณะที่สาธารณรัฐเกาหลีจะมีความได้เปรียบอีกหลายประเทศในการผลิต และเข้าถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น เนื่องจากมีบริษัทที่เป็นเจ้าของเทคโนโลยีเอง อีกทั้งยังสามารถส่งออกเทคโนโลยีและสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ไปยังประเทศต่าง ๆ อีกด้วย

3.4 ภูมิหลังประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม

ภาพที่ 2 ย่านอินซาดง (Insa-dong)

เป็นย่านเก่าแก่ที่สำคัญของเมืองโซลซึ่งตั้งอยู่กลางใจเมืองประกอบด้วยถนนหลักอินซาดง และมีตรอกซอกซอยแยกออกไปทั้งสองข้างทาง ภายในตรอกเป็นร้านอาหารแบบดั้งเดิม โรงน้ำชา ร้านกาแฟ และแกลเลอรี รวมกว่า 100 แห่ง ซึ่งเปิดให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าชมงานศิลปะแบบดั้งเดิมของเกาหลี ภาพวาดและประติมากรรมอันสวยงามโดยแกลเลอรีที่มีชื่อเสียงมากที่สุด ได้แก่ Hakgojae Gallery ซึ่งเป็นศูนย์กลางศิลปะพื้นบ้าน Gana Art Gallery หอส่งเสริมศิลปิน และ Gana Art Center

ภาพที่ 3 พระราชวังเคียงบกุง (Gyeongbokgung Palace)

คำว่า “เคียงบกุง” หมายถึง พระราชวังแห่งพรที่มีแสงสว่างซึ่งเป็นทั้งสัญลักษณ์และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของกรุงโซล เป็นพระราชวังที่มีขนาดใหญ่และเก่าแก่ที่สุดในกรุงโซล สร้างขึ้นในปี 1394 ในสมัยพระเจ้าแทโจ ราชวงศ์โชซอน เดิมทีนั้นภายในพระราชวังมีอาคารและตำหนักต่าง ๆ

มากกว่า 200 หลัง แต่เมื่อมีการรุกรานของญี่ปุ่น อาคารส่วนใหญ่ได้ถูกทำลายลงเหลืออยู่เพียง 10 หลัง พระราชวังทิศเหนือ (Northern Palace) ก็เป็นอีกชื่อหนึ่งของพระราชวังแห่งนี้เช่นกัน

ภาพที่ 4 หมู่บ้านบุกchonฮันอก (BukchonHanok Village)

หมู่บ้านแห่งนี้ยังคงรักษาอาคารบ้านเรือนในสมัยโบราณ โดยมีอาคารแบบดั้งเดิมของเกาหลีกว่า 100 หลัง (รูปแบบบ้านแบบดั้งเดิมของเกาหลีเรียกว่าฮันอก (hanok)) ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยโชซอน ส่วนชื่อบุกchon (Bukchon) แปลว่า หมู่บ้านทางตอนเหนือ ซึ่งตั้งตามตำแหน่งที่อยู่ทางทิศเหนือของสถานที่สำคัญ 2 แห่งของกรุงโซล คือ คลองชองกเยชอน (Cheonggyecheon Stream) กับจงโน (Jongno)

ภาพที่ 5 Seoulo 7017

Seoullo 7017 เป็นสวนสาธารณะยกระดับที่มีทางเดินหลายทาง โดยโครงการนี้เริ่มต้นจากการนำทางยกระดับ Seoul Station Overpass ที่เคยก่อสร้างตั้งแต่ปี 2513 (หรือ ค.ศ. 1970) มาปรับเปลี่ยนให้เป็นสวนลอยฟ้าที่เปิดใช้ในปี ค.ศ. 2017 ทำให้เป็นที่มาของชื่อ Seoullo 7017 นอกจากนี้ ตัวเลข 17 ยังตรงกับจำนวนทางเดินที่เชื่อมต่ออีก 17 เส้นทาง ด้วยทางยกระดับดังกล่าว แสดงถึงความก้าวหน้าทางวิศวกรรมครั้งใหญ่ เพราะเป็นทางยกระดับแห่งแรกที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการเดินทางด้วยรถยนต์ที่ต้องขับรถอ้อมไปไกล เพื่อข้ามพากเมืองจากฝั่งตะวันตกไปฝั่งตะวันออกบริเวณหน้าสถานีรถไฟ Seoul Station เหตุเพราะทางรถไฟแยกสองฝั่งออกจากกัน ช่วงปี 2533 ทางรถไฟเริ่มเป็นห่วงความปลอดภัย จึงตัดสินใจจะรื้อถอนทางยกระดับนี้ออก แต่ด้วยแนวคิดเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตเมืองใหญ่ให้ดีขึ้น จึงได้ตัดสินใจปรับให้เป็นสวนลอยฟ้า เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและเปิดให้ประชาชนใช้ประโยชน์ด้วย

ส่วนที่ 4

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน และข้อเสนอแนะ

4.1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน

สาธารณรัฐเกาหลีเป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของประเทศที่พลิกฟื้นจากผลกระทบของสงคราม มาสู่ประเทศที่มีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด การศึกษาดูงานในครั้งนี้ได้ครอบคลุม มิติต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นความสามารถของสาธารณรัฐเกาหลีในการใช้ศักยภาพของประเทศและ การบริหารจัดการอย่างเป็นองค์รวม ภายใต้นโยบายของประเทศที่มีความชัดเจนและมีการจัดลำดับ ความสำคัญ ประโยชน์จากการศึกษาดูงานครั้งนี้ อาจสรุปได้ ดังนี้

4.1.1 การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน เป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อน เป้าหมาย ในที่นี้สิ่งที่เห็นได้ชัด คือ การดำเนินการของศูนย์เศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรมคยองกี (Gyeonggi Center for Creative Economy and Innovation, GCCEI) ที่สามารถเติบโตและพัฒนา อย่างไร้ขอบเขต ทำให้เกิดการสร้างผลงานทางดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่อง มีการสร้างโอกาสของการทำ ธุรกิจ ให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับทางภาครัฐ

4.1.2 การมีเป้าหมายร่วมกันและการแบ่งภารกิจกันอย่างชัดเจน ทำให้การดำเนิน นโยบายของสาธารณรัฐเกาหลีมีพลังเป็นอย่างยิ่ง เห็นได้ชัดจากการใช้เครื่องมือด้าน soft power ในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะที่ผลักดันความนิยมในวัฒนธรรมเกาหลี หรือ Korean Wave จนประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ กุญแจสำคัญประการหนึ่ง คือ สาธารณรัฐเกาหลีได้พิจารณาเลือกสิ่งที่เป็น จุดเด่นหรือ national identity ที่สามารถต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในหลายด้าน ทั้งด้านวัฒนธรรม ด้านการทูต และที่สำคัญคือในเชิงพาณิชย์ด้วย นอกจากนี้ ในการถ่ายทอดนโยบายดังกล่าวสู่ ภาคปฏิบัติ สาธารณรัฐเกาหลีใช้กลไกและช่องทางหลักต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนกันแต่ไม่ทับซ้อนกัน

4.1.3 การขับเคลื่อนนโยบายหลักของประเทศจำเป็นต้องมีผู้นำที่เข้มแข็ง ซึ่งจะส่งผลให้ ส่วนราชการต่าง ๆ บูรณาการกันได้ดี ตัวอย่างของ e-government ซึ่งรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลี ให้บริการแก่ประชาชน แสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะอำนวยความสะดวกให้ประชาชน ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ จำเป็นต้องมองภาพใหญ่ให้เห็นเป้าหมายสุดท้ายที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์ จึงได้เข้าใจและเห็น ความสำคัญของ data-sharing และการทำงานเป็นทีม

4.1.4 ในขณะที่สาธารณรัฐเกาหลีมีความก้าวหน้าด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีเป็นอย่างยิ่ง แต่ก็ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างเหนียวแน่น ในสถานที่เชิง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่คณะ นบท. ได้ไปศึกษาดูงาน พบว่ามีการเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวกับจุดเด่นทางวัฒนธรรมของประเทศอย่างกว้างขวาง รวมถึงสนับสนุนให้มีการแต่งชุดประจำชาติ เข้าเยี่ยมชมสถานที่เชิงวัฒนธรรมด้วย การผสมผสานระหว่างมรดกทางวัฒนธรรมและความคิด สร้างสรรค์เชิงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่มีเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยว และนักลงทุนได้เป็นอย่างดี

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ไทยน่าจะพิจารณาแนวคิดให้การสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ ที่เน้นด้านนวัตกรรม โดยประยุกต์ใช้รูปแบบของศูนย์เศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรมในสาธารณรัฐเกาหลีให้เป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการ

4.2.2 นำเอาหลักการของนโยบายการทูตสาธารณะ (Public Diplomacy) ที่มีการนำเอา soft power มาเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะ ดังเช่นที่สาธารณรัฐเกาหลีขับเคลื่อนนโยบาย Korean Wave ทั้งนี้ ควรมีการหารือให้ตกลงเกี่ยวกับ National Identity ของไทยที่ต้องการให้นานาชาติมองเห็น ซึ่ง National Identity ดังกล่าวควรเป็นจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศไทยหรือคนไทย เช่น การไหว้/ความอ่อนน้อม การยิ้ม/ความเป็นมิตร อาหารและผลไม้ที่โดดเด่น ศิลปวัฒนธรรมของไทยที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นต้น

4.2.3 ไทยควรเรียนรู้อย่างจริงจังในการรับการถ่ายทอดและสร้างเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อประยุกต์ใช้ในแง่มุมที่สำคัญ เช่น ในการสื่อสาร การแพทย์ การเตรียมพร้อมผู้สูงอายุ เป็นต้น

4.2.4 สำหรับการพัฒนาระบบ e-Government หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยน่าจะพิจารณาศึกษาแนวทางของสาธารณรัฐเกาหลีในการจัดตั้ง Government Integrated Data Center (GIDC) ซึ่งเป็นการบูรณาการระบบสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐที่นอกจากจะส่งเสริม data sharing แล้ว ยังช่วยลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยรองรับนโยบาย Thailand 4.0 และสร้างความเชื่อมั่นให้กับทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

4.2.5 โดยที่ไทยและสาธารณรัฐเกาหลีมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงสามารถขยายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย อาทิ ในประเด็นเรื่องภูมิภาค ไทยควรรักษาบทบาทที่สร้างสรรค์ในการช่วยส่งเสริมสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี โดยที่ไทยมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับเกาหลีเหนือ จึงอาจเป็นช่องทางหนึ่งในการเป็นสะพานเชื่อมหรือเป็นเวทีขับเคลื่อนสันติภาพที่ยั่งยืนของคาบสมุทรเกาหลี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไทยจะเป็นประธานอาเซียนในปี 2562 ในด้านเศรษฐกิจ ไทยควรผลักดันโครงการความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมและส่งผลประโยชน์ร่วมให้แก่ทั้งสองประเทศ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและดิจิทัล สำหรับในด้านแรงงาน ไทยอาจพิจารณาเรื่องการเตรียมความพร้อมให้แก่แรงงานไทยที่ประสงค์จะไปทำงานในเกาหลี ทั้งในการสอบและการให้ความรู้เพื่อป้องกันปัญหาอื่น ๆ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สาธารณรัฐเกาหลี (Fact Sheet)

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่ : 99,720 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 45 ของพื้นที่

คาบสมุทรเกาหลี

เมืองหลวง : กรุงโซล

เมืองสำคัญ : ปูซาน แทจอน แทกู อินชอน และกวางจู

ประชากร : ประมาณ 51.44 ล้านคน (Q2/2017)

ภาษาราชการ : ภาษาเกาหลี

ระบอบการปกครอง : ประชาธิปไตย

ประธานาธิบดี : Mr. Moon Jae-In

นายกรัฐมนตรี : Mr. Lee Nak-Yeon

อัตราแลกเปลี่ยน : 1 บาท : 0.0304 KRW (Q2/2017)

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ : ถ่านหินทั้งสแตนกราไฟต์ ตะกั่ว

ปูนขาว และพลังงานน้ำ

ลักษณะที่สำคัญ : Aging Society, World's most Internet Coverage, Single Family, Highly Educated

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ

	ปี 2016F	ปี 2017F	ปี 2018F
GDP (US\$bn)	1,404.38	1,521.00	1,591.30
GDP Per Capita (US\$)	27,632.84	29,806.18	31,057.49
GDP Growth (%)	2.72	3.03	3.05
Goods & Services exports (% change)	1.68	2.29	2.99
Inflation (%)	1.02	1.85	2.00
Unemployment Rate (%)	3.61	3.30	3.30

สินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศเกาหลีใต้ ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้า รถยนต์ เครื่องจักรกล เรือ และพลาสติก

ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศเกาหลีใต้ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกาฮ่องกง เวียดนาม และญี่ปุ่น (ไทยลำดับ 15)

สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศเกาหลีใต้ ได้แก่ น้ำมันดิบ เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องจักรกล อุปกรณ์ทางการแพทย์ และยานยนต์และชิ้นส่วน

ตลาดนำเข้าสำคัญของประเทศเกาหลีใต้ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาเยอรมัน และไต้หวัน (ไทยลำดับ 20)

3. ยุทธศาสตร์/กิจกรรม

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งออกปี 2017

ยุทธศาสตร์: การเปิดประตูการค้าและขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Market Access and Economic Cooperation)

- โครงการความร่วมมือกับ ASEAN Korea Center (AKC)

ยุทธศาสตร์: การเร่งรัดการส่งออกเชิงรุก (Demand Driven Marketing Approach)

- กลยุทธ์ผลักดันสินค้ารายการใหม่เข้าสู่ตลาด: โครงการจัดคณะผู้แทนการค้าผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา Wood Pellets และอื่นๆ เดินทางเจรจาไปการค้า และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจ ณ เกาหลีใต้
- กลยุทธ์ขยายช่องทางการค้าทาง Internet และ Mobile: โครงการส่งเสริมการขายสินค้าไทยผ่านช่องทาง E-Commerce และ M-Commerce ร่วมกับห้างสรรพสินค้า Lotte ห้างสรรพสินค้า iMall และผู้นำเข้าสินค้าไทยในเกาหลีใต้ โดยเน้นสินค้าตกแต่งบ้าน fashion accessories ผลิตภัณฑ์สปา เครื่องนุ่งห่ม และอาหาร

4. สถานการณ์เศรษฐกิจ

นโยบายเศรษฐกิจ

ประธานาธิบดีมุนแจอิน มีนโยบายทางเศรษฐกิจที่เน้นประชาชนต้องมาก่อน มีการลงทุนในภาคประชาชนและแก้ไขการแข่งขันภายในประเทศ โดยรัฐบาลจัดหางานเพิ่มขึ้น และลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างมากในด้านของการศึกษาและด้านประชาสงเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต รวมถึงการเพิ่มอัตราการเติบโตของการใช้จ่ายทางการเงินให้สูงขึ้นเป็นสองเท่าในปี 2017 นี้ และลดผลประโยชน์ทางภาษีของกลุ่มบริษัทรายใหญ่และเพิ่มภาษีนิติบุคคล

นอกจากนั้น ด้านนโยบายต่างประเทศ ได้แก่ พันฟูความสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือ สร้างสายพลังงานและทรัพยากรระหว่างประเทศของเกาหลีใต้ในแถบทะเลตะวันออกและแถบอุตสาหกรรมและสายพาน (logistics Belt) บนทะเลตะวันตก (Yellow Sea) ดำเนินการให้มีชุมชนเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อรวมตลาดเกาหลีใต้และเกาหลีเหนือเข้าด้วยกัน และการเจรจาใหม่กับรัฐบาลญี่ปุ่นในประเด็น The Comfort issue เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2015

แนวโน้มเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจเกาหลีใต้ยังอยู่ในช่วงทรงตัว และยังไม่มีความผันผวนที่เด่นชัดมากนักเนื่องจากความเสี่ยงและปัจจัยลบต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจ ทำให้ธนาคารแห่งชาติเกาหลีใต้ (BOK) ปรับลดประมาณการณ์การเติบโตของเศรษฐกิจปี 2016-2017 ลดลงเหลือร้อยละ 2.8 จากเดิมที่คาดการณ์ไว้ที่ร้อยละ 2.9

สถานการณ์การลงทุน

การลงทุนของเกาหลีใต้ในไทย: จากสถิติ BOI ในปี 2015 การลงทุนโดยตรงสุทธิจากเกาหลีใต้ในไทยมีมูลค่า 2,243 ล้านบาท 23 โครงการ โดยสาขาที่มีการลงทุนสูงสุด ได้แก่ สินแร่ เครื่องเคลือบเซรามิก อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า

การลงทุนของไทยในเกาหลีใต้: ปี 2015 การลงทุนของไทยในเกาหลีใต้มีมูลค่า 22.56 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยบริษัทไทยที่ไปลงทุนในสินค้าอาหาร ได้แก่ CPK และ Double A เป็นต้น

5.สถานการณ์การค้าระหว่างไทยกับเกาหลีใต้

เป้าหมายส่งออก	มูลค่าการค้ารวม (ล้าน USD)			มูลค่าการส่งออก (ล้าน USD)			มูลค่าการนำเข้า (ล้าน USD)		
	ปี 2016	ปี 2017		ปี 2016	ปี 2017		ปี 2016	ปี 2017	
		ม.ค.-พ.ค.	+/- (%)		ม.ค.-พ.ค.	+/- (%)		ม.ค.-พ.ค.	+/- (%)
+2.00	11,316.78 (1.55)	5,216.08	18.45	4,044.14 (-1.47)	1,948.38	25.29	7,272.64 (3.32)	3,267.70	14.72

6.สินค้าส่งออกหลักของไทยไปตลาดเกาหลีใต้ปี 2016 – ปี 2017

หน่วย : ล้าน USD

สินค้า	ปี 2016	ปี 2016 (ม.ค.-พ.ค.)	ปี 2017 (ม.ค.-พ.ค.)	+/- (%) ปี 2017
1. แผงวงจรไฟฟ้า	467.02	168.40	186.60	10.82
2. ยางพารา	192.55	77.20	112.00	45.00
3. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	147.31	60.70	83.50	37.50
4. อัญมณี และเครื่องประดับ	253.89	79.30	75.20	-5.21
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ	134.10	53.40	71.20	33.45
6. เคมีภัณฑ์	157.56	60.30	71.00	17.74
7. เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	90.70	42.50	66.90	57.35
8. ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม	86.40	28.50	59.70	109.53
9. เม็ดพลาสติก	151.45	57.70	59.00	2.25
10. เครื่องใช้ไฟฟ้า และส่วนประกอบอื่นๆ	142.81	66.60	58.60	-12.00
การส่งออกรวม	4,044.14	1,555.10	1,948.40	25.29

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

7. สินค้าหลักที่ไทยนำเข้าจากตลาดเกาหลีใต้ปี 2016 – ปี 2017

หน่วย : ล้าน USD

สินค้า	ปี 2016	ปี 2016 (ม.ค.-พ.ค.)	ปี 2017 (ม.ค.-พ.ค.)	+/- (%) ปี 2017
1. เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	1,238.51	481.60	617.30	28.19
2. เคมีภัณฑ์	791.06	303.70	382.10	25.81
3. แผงวงจรไฟฟ้า	551.45	225.00	282.90	25.72
4. เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ	655.90	180.30	282.70	56.82
5. เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ	641.68	277.20	215.20	-22.35
6. สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์	450.77	179.50	194.20	8.16
7. พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	249.92	93.60	173.20	84.99
8. น้ำมันสำเร็จรูป	181.24	65.00	121.30	86.70
9. ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	218.95	81.50	93.90	15.16
10. ผลิตภัณฑ์โลหะ	187.76	75.60	77.70	2.80
การนำเข้ารวม	7,272.64	2,848.4	3,297.70	14.72

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สำนักพัฒนาตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเอเชีย
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ภาคผนวก ข.

ข้อมูลความสัมพันธ์ไทย-สาธารณรัฐเกาหลี

ด้านการเมือง

1. ความสัมพันธ์ทั่วไป

ประเทศไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2501 และยกระดับขึ้นเป็นระดับเอกอัครราชทูต เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2503 โดยในปี 2561 ไทยและเกาหลีใต้ จะฉลองครบ 60 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันตลอด 60 ปีที่ผ่านมา ทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์เชิงบวกโดยไม่มีข้อพิพาทใด ๆ ชาวเกาหลีใต้ยังจดจำวีรกรรมและระลึกถึงบุญคุณของทหารไทยที่ได้ไปร่วมรบในสงครามเกาหลี (ปี 2493-2496) ซึ่งไทยได้ส่งทหารทั้งสามเหล่าทัพไปร่วมรบในสงครามเกาหลี ภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ รวม 11,786 นาย และเสียชีวิต 136 นาย ฝ่ายเกาหลีใต้มักหยาบยกประเด็นนี้ขึ้น ขอบคุนไทยในทุกโอกาส เมื่อพฤศจิกายน 2555 ไทยกับเกาหลีใต้ได้ยกระดับความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษา รวมทั้งความร่วมมือในภูมิภาค

2. การฉลองครบรอบ 60 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-เกาหลีใต้

2.1 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2561 กระทรวงฯ และสถานเอกอัครราชทูตเกาหลีใต้ประจำประเทศไทย ได้ร่วมกันคัดเลือกและจัดพิธีเปิดตัวตราสัญลักษณ์ฉลอง 60 ปี ความสัมพันธ์ฯ โดยทั้งสองฝ่ายจะได้ร่วมกันจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อาทิ การสัมมนาทางวิชาการ งานเลี้ยงรับรอง และการจัดหาของที่ระลึก เป็นต้น

2.2 เมื่อวันที่ 16-17 พฤษภาคม 2561 นายเพค อุน-กยู รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้า อุตสาหกรรมและพลังงานของเกาหลีใต้ ได้นำคณะนักธุรกิจเกาหลีใต้กว่า 180 คน เยือนไทยเพื่อเข้าเยี่ยมคารวะนายกรัฐมนตรื และร่วมการสัมมนาส่งเสริมการลงทุน “Maekyung Thailand Forum” ซึ่งจัดโดย Maekyung Media Group สื่อหลักด้านเศรษฐกิจ/ธุรกิจของเกาหลีใต้ เพื่อฉลองครบรอบ 60 ปี ความสัมพันธ์ไทย-เกาหลีใต้ ในโอกาสดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าฯ เกาหลีใต้ ได้เน้นย้ำทิศทางนโยบาย New Southern Policy และแสดงความพร้อมที่จะผลักดันความร่วมมือด้าน เศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

2.3 ด้านการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงในปีนี (1) การประชุม Policy Consultation (ระดับปลัดกระทรวงฯ) ครั้งที่ 3 ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงโซล เมื่อวันที่ 30 เมษายน-3 พฤษภาคม 2561 (2) การเยือนเกาหลีใต้ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อหารือทวิภาคีกับ นางคัง คยุง-ฮวา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเกาหลีใต้ เมื่อวันที่ 16-17 พฤษภาคม 2561 (3) นอกจากนี้ รองนายกรัฐมนตรีสมคิดฯ ยังมีแผนที่จะนำคณะรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจเดินทางเยือนเกาหลีใต้อีกครั้งในเดือนตุลาคม 2561 (ครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม 2561)

3. การพบปะและแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงที่ผ่านมา

มีการเสด็จฯ เยือนเกาหลีใต้ของพระบรมวงศานุวงศ์ของไทยและการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับผู้นำรัฐบาลและรัฐมนตรีระหว่างไทยและเกาหลีใต้อย่างต่อเนื่อง ในการเยือนระดับผู้นำรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีได้เดินทางเยือนเกาหลีใต้ 2 ครั้ง (2555 และ 2556) และพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เยือนเกาหลีใต้ 1 ครั้ง (2557) โดยมีโอกาสพบ นางสาวปัก กึน-ฮเย อดีตนายกรัฐมนตรีเกาหลีใต้ 3 ครั้ง ได้แก่ (1) ASEAN Summit ที่กรุงเนปยีดอ เมียนมา เดือนพฤศจิกายน 2557 (2) ASEAN-ROK Commemorative Summit ที่นครปูซาน เกาหลีใต้ เดือนธันวาคม 2557 และ (3) ในงานเลี้ยงอาหารค่ำระหว่างการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 27 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย เดือนพฤศจิกายน 2558 และได้เคยพบทักทายนายมุน แช-อิน (Moon Jae-in) ประธานาธิบดีเกาหลีใต้คนปัจจุบันอย่างไม่เป็นทางการ ในระหว่างการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปคที่นครดานัง และการประชุมอาเซียนที่กรุงมะนิลาเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2560

นายมุนฯ เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2560 หลังจากชนะการเลือกตั้ง ซึ่งจัดขึ้นหลังจากวิกฤตการณ์ทางเมืองครั้งใหญ่ที่นางสาวปัก กึน-ฮเย อดีตนายกรัฐมนตรี เกาหลีใต้ถูกสอบสวนกรณีให้ผู้ใกล้ชิดเข้าถึงเอกสารลับและอ้างชื่อหาประโยชน์ จนถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2559 ปัจจุบัน รัฐบาลเกาหลีใต้จึงเปลี่ยนชื่อทางการเมืองเป็นฝ่ายเสรีนิยม หลังจากที่ฝ่ายอนุรักษ์นิยมเป็นพรรครัฐบาลมากกว่า 10 ปี

เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2560 นายปาร์ค จู-ซัน (Park Joo-sun) รองประธานรัฐสภาเกาหลีใต้ (ผู้แทนพิเศษของเกาหลีใต้) ได้เข้าร่วมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

4. กลไกและกรอบความร่วมมือระหว่างกัน

เกาหลีใต้มีความร่วมมือกับไทยทั้งในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค กลไกทวิภาคีที่สำคัญ ได้แก่ (1) การประชุมคณะกรรมการร่วม (Joint Commission-JC) ระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นกลไกหารือภาพรวมความร่วมมือ มีการประชุมครั้งแรกและครั้งเดียวที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 20-21 มิถุนายน 2546 (2) การประชุมคณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจ (Joint Trade Commission-JTC) ระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งประชุมครั้งแรกเมื่อปี 2518 และจัดมาแล้วทั้งหมด 12 ครั้ง (ครั้งล่าสุดปี 2545) และ (3) การประชุม Policy Consultation (PC) ซึ่งเป็นกลไกการหารือในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส โดยการหารือครั้งที่ 1 จัดที่กรุงโซล เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2553 ครั้งที่ 2 ที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2559 และครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2561 (4) ล่าสุดทั้งสองฝ่ายมีการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสาธารณรัฐเกาหลี-ไทย (KOTCOM) เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559

ในระดับภูมิภาค ทั้งสองฝ่ายยังประชุมร่วมกันเป็นประจำในกรอบ (1) อาเซียน คือ ASEAN+1 ASEAN+3 (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และ ARF (2) Mekong-ROK และ (3) OECD SEARP ซึ่งจะเป็นประธานร่วมกันในปี 2561-2563 ขณะเดียวกัน ในส่วนของฝ่ายนิติบัญญัติก็มีการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาระหว่างไทย-เกาหลีใต้ ซึ่งมีการหารือระหว่างกันเป็นระยะ โดย

ล่าสุดเมื่อเดือนสิงหาคม 2560 ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-เกาหลีใต้ของไทยได้เดินทางไปหารือกับประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาเกาหลีใต้-ไทย

5. ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์

5.1 ในการหารือผู้นำสองประเทศที่กรุงโซล เมื่อวันที่ 24 มี.ค. 2555 ผู้นำทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องว่า ในโอกาสที่ไทยและเกาหลีใต้จะครบรอบ 55 ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในปี 2556 ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันพัฒนาให้ความสัมพันธ์ทวิภาคีก้าวเข้าสู่ความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกันอย่างรอบด้าน ต่อมาเมื่อวันที่ 30 เม.ย. 2555 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายได้พบหารือกันที่กรุงเทพฯ และเห็นพ้องให้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างไทย-เกาหลีใต้ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของผู้นำสองฝ่ายให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

5.2 ในระหว่างการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของประธานาธิบดี Lee Myung-bak (นายลี มยอง-บัก) ระหว่างวันที่ 9-11 พ.ย. 2555 ผู้นำทั้งสองฝ่ายได้เป็นสักขีพยานการลงนาม MoU หุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ไทย-เกาหลีใต้ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองประเทศ เป็นการยืนยันเจตนารมณ์และคำมั่นที่ทั้งสองประเทศจะร่วมกันเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ภายใต้กรอบความร่วมมือ 4 ด้าน ได้แก่ (1) การเมือง ความมั่นคง (2) เศรษฐกิจ (3) สังคมและวัฒนธรรม และ (4) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีคณะกรรมการร่วมแต่ละด้าน (ระดับอธิบดีขึ้นไป) ทำหน้าที่กำกับดูแล ภายใต้คณะกรรมการร่วม (Joint Commission-JC) ระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่าย ปัจจุบัน MOU ดังกล่าวยังไม่มีความคืบหน้าที่เป็นรูปธรรม

ด้านเศรษฐกิจ

1. การค้า

1.1 ภาพรวม มูลค่าการค้ายังอยู่ในระดับ moderate (ประมาณ 13,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี เทียบกับญี่ปุ่นที่มีมูลค่าการค้าที่ 54,000 ล้านดอลลาร์ เมื่อปี 2560) ห่างจากเป้าหมายการค้าที่สองฝ่ายตั้งไว้ที่ 21,000 ล้านดอลลาร์ ภายในปี 2563 ในการประชุม KOTCOM ครั้งที่ 1 เมื่อมีนาคม 2559

1.2 ปี 2560 เกาหลีใต้เป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 10 ของไทย ขณะที่ไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ 15 ของเกาหลีใต้ มีมูลค่าการค้ารวม 12,723.99 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยส่งออกไปเกาหลีใต้ 4,667.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้า 8,056.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยขาดดุลการค้า 3,389.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกสำคัญของไทย คือ ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันดิบ เคมีภัณฑ์ และน้ำตาลทราย สินค้านำเข้าที่สำคัญของไทย คือ เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล เครื่องจักรไฟฟ้า และแผงวงจรไฟฟ้า ในภาพรวม มูลค่าการค้าระหว่างสองประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.04 จากปี 2559 ทั้งนี้ ประธานสมาคมผู้นำเข้าเกาหลีใต้ (KOIMA) จะนำคณะผู้นำเข้าเกาหลีใต้

จำนวนประมาณ 120 คน จาก 80 บริษัท เดินทางเยือนไทยระหว่างวันที่ 11–14 กรกฎาคม 2561 เพื่อหาแนวทางขยายความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับเกาหลีใต้ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

1.3 สินค้าที่เคยส่งออกอันดับ 1 ของไทยไปเกาหลีใต้ คือ เนื้อไก่สดแช่เย็น–แช่แข็ง และข้าว แต่ที่ผ่านมา เนื้อไก่สดแช่เย็น–แช่แข็ง ถูกห้ามนำเข้าเนื่องจากโรคไข้หวัดนกในไทย อย่างไรก็ตาม จากการผลักดันในหลายระดับและหลายโอกาส เมื่อปลายปี 2559 เกาหลีใต้ได้อนุมัติการนำเข้าเนื้อไก่จากไทยแล้ว รวมทั้งในปี 2560 เกาหลีใต้ยังได้อนุมัติการนำเข้าไข่ไก่จากไทยอีกด้วย เนื่องจากเกาหลีใต้ประสบปัญหาไข้หวัดนกระบาด

1.4 ด้านสินค้าเกษตรที่ฝ่ายไทยกำลังติดตามผลการอนุมัติจากฝ่ายเกาหลีใต้เนื่องจากอยู่ในขั้นตอนสุดท้าย คือ มะม่วงพันธุ์มหาชนก อย่างไรก็ตาม สำหรับแก้วมังกรและส้มโอ ซึ่งฝ่ายไทยขออนุญาตนำเข้าไว้แล้วนั้น ฝ่ายเกาหลีใต้รับว่าจะดำเนินการเมื่อมะม่วงพันธุ์มหาชนกได้รับการอนุมัติแล้ว ในปัจจุบันมีผลไม้ไทยที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้ารวม 6 ชนิด คือ มะพร้าว สับปะรด ทูเรียน กล้วย (เกาหลีใต้อนุญาตการนำเข้าผลไม้ 4 ชนิดนี้จากทุกประเทศทั่วโลก) มังคุด และมะม่วง (พันธุ์น้ำดอกไม้ หนังกกลางวัน และแรด) ในส่วนของฝ่ายเกาหลีใต้ สินค้าเกษตรเป้าหมายที่ต้องการให้ไทยอนุญาตนำเข้า คือ เนื้อวัว Hanwoo มะเขือเทศ และพริกหวาน ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการของฝ่ายไทย

2. ด้านการลงทุน

2.1 การลงทุนของเกาหลีใต้ในไทยยังไม่มากนัก เนื่องจาก (1) เกาหลีใต้ยังยึดติดกับกรอบความคิดที่ว่า ไทยเป็นฐานการลงทุนของญี่ปุ่น อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับทั้งญี่ปุ่นและจีน ธุรกิจเกาหลีใต้เห็นว่าการแข่งขันลำบาก (2) เกาหลีใต้ขาดความเชื่อมั่นต่อนโยบายของไทย เนื่องจากขาดความต่อเนื่องและยังไม่มีข้อเสนอเชิงนโยบายที่เอื้อต่อธุรกิจเกาหลีใต้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม (3) เกาหลีใต้เองเห็นว่าตลาดใหม่ที่ตนบุกเบิกคุ้มค่าน่ามากกว่ากับการลงทุน โดยเฉพาะกรณีของเวียดนามที่เกาหลีใต้เป็นผู้บุกเบิกและเข้าไปก่อนญี่ปุ่น

2.2 นับตั้งแต่การเยือนของนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี เมื่อมีนาคม 2559 เกาหลีใต้ได้หันมาให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจกับไทยมากขึ้น มีการจัดตั้งและประชุม Korea–Thailand Committee on Economic Cooperation (KOTCOM) ครั้งที่ 1 ซึ่งนำไปสู่การจัดทำ Blueprint for Korea–Thailand New Economic Cooperation Initiatives (อยู่ระหว่างการพิจารณาของฝ่ายเกาหลีใต้) แต่เนื่องจากการเปลี่ยนรัฐบาลช่วงกลางปี 2560 ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจต่างๆ จึงหยุดชะงักไป

2.3 ปี 2560 นักลงทุนเกาหลีใต้ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) จำนวน 26 โครงการ มูลค่า 3,260 ล้านบาท ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 12 โดยลงทุนในสาขาเคมีภัณฑ์และกระดาษ อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า โลหะและเครื่องจักร เป็นต้น

3. ผลประโยชน์ของเกาหลีใต้ในไทย

3.1 เกาหลีใต้ต้องการผลักดันให้เอกชนและ/หรือรัฐวิสาหกิจของเกาหลีใต้เข้าสู่ตลาดของไทยเพื่อขายสินค้าที่มีมูลค่าสูงโดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวนำ เช่น อุปกรณ์ทางทหาร (เรือฟรีเกตและ

เครื่องบินฝึกบินแบบ T50) ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดีจากไทย ระบบ smart flood control system ในโครงการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยหลวงตอนล่าง เทคโนโลยี ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา smart city เป็นต้น

3.2 โครงการดาวเทียมสำรวจโลก หรือ THEOS-2 เป็นอีกโครงการที่เกาหลีใต้แสดงความสนใจ เช่นเดียวกับอีก 8 ประเทศ ที่เคยผ่านการคัดเลือก ครั้งที่ 1 (สหรัฐฯ แคนาดา อิตาลี ฝรั่งเศส อังกฤษ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) ซึ่งปัจจุบันไทยตกลงที่จะดำเนินความร่วมมือกับฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม เมื่อต้นเดือน เม.ย. 2561 รมว. วท. ของไทยระบุว่า หากการเจรจาเรื่องความร่วมมือกับฝรั่งเศสยังไม่คืบหน้า อาจจะต้องกลับมาพิจารณาความร่วมมือและข้อเสนอของเกาหลีใต้แทน

3.3 การขอเปิดธนาคารเกาหลีใต้ในไทย ซึ่งปัจจุบันยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 3 (พ.ศ. 2559-2563) ของ ธปท. ซึ่งเป็นแผนในปัจจุบันนั้น ยังไม่มีนโยบายการเปิดให้ธนาคารพาณิชย์ ตปท. รายใหม่เข้ามาจัดตั้งใน ปทท. แต่อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตาม หนทางที่ธนาคารเกาหลีใต้สามารถดำเนินการได้ คือ (1) การร่วมทุนหรือซื้อกิจการธนาคารพาณิชย์ ของไทย (merger & acquisition) หรือ (2) การจัดตั้งในรูปแบบ สำนักงานผู้แทน (Representative Office) เพื่อเรียนรู้และศึกษาตลาดในไทย และให้ข้อมูลแก่นักธุรกิจของตนได้ ทั้งนี้ ปัจจุบันมี Korea Development Bank (KDB) ของเกาหลีใต้ที่จัดตั้งสำนักงานผู้แทนในไทยแล้ว (สำนักงานผู้แทนไม่มีเงื่อนไขด้านเงินทุน แต่ไม่สามารถประกอบธุรกิจธนาคารเพื่อให้บริการธุรกรรมทางการเงินได้)

4. ความร่วมมือด้าน SMEs

4.1 การส่งเสริม SMEs เป็นนโยบายหลักด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล ปธน. มุนฯ โดยเมื่อปลายปี 2560 ได้มีการยกระดับหน่วยงาน Small and Medium Business Administration (SMBA) ให้เป็นระดับกระทรวง โดยใช้ชื่อ ว่า Ministry of SMEs and Startups (MSS) ซึ่งมีผู้บริหารสูงสุดเป็นระดับรัฐมนตรีที่อยู่ในคณะรัฐมนตรี

4.2 เมื่อเดือน เม.ย. 2560 รมว. อก. ได้เป็นประธานในการประชุมหารือระหว่างคณะผู้แทน เกาหลีใต้นำโดย ผู้บริหารของ Small and Medium Business Administration-SMBA ซึ่งปัจจุบัน ปรับเป็นกระทรวง MSS แล้ว กับคณะผู้แทนไทยซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานหลักในการส่งเสริม SMEs อาทิ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม (กสอ.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช) โดยทั้งสองฝ่าย เห็นพ้องในการจัดทำกรอบความร่วมมือในรูปแบบคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) เพื่อ ขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างกัน ซึ่งจะมีการประชุมกันทุกปี เพื่อหารือมาตรการต่างๆ ในการ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางการค้า การลงทุน การร่วมทุน และแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีระหว่าง SMEs ของสองประเทศ

4.3 เป้าหมายของคณะกรรมการร่วมจะเน้นการหารือ 3 หัวข้อหลัก ได้แก่ การแลกเปลี่ยน เทคโนโลยีสำหรับ SMEs ความร่วมมือด้าน Tech Startups และการส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ให้นักลงทุนจากเกาหลีใต้เข้ามามีส่วนร่วมในระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก หรือ Eastern Economic Corridor-EEC นอกจากนี้ ได้มีการลงนาม MOU 2 ฉบับ คือ (1) ระหว่างกรมส่งเสริม อุตสาหกรรมกับ SMBA และ (2) ระหว่าง สสว. และ SMBA ซึ่ง MOU ฉบับที่สอง จะเน้นความตกลง

ร่วมกันให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีไทย-เกาหลีใต้ ผ่านแนวทางการร่วมกันจัดตั้ง Thailand-Korea Technology Exchanges Center (TKTEC) เพื่อช่วยผู้ประกอบการไทยให้ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากเกาหลีใต้ผ่านการร่วมลงทุน และรูปแบบต่าง ๆ ของการจับคู่ธุรกิจ

วิทยาศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม

1. ไทยและเกาหลีใต้มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ โดยมีความตกลงว่าด้วยความร่วมมือในสาขาวัฒนธรรมและการศึกษา ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2547 เป็นแผนแม่บท นอกจากนี้ ไทยและเกาหลีใต้ยังได้สถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องระหว่างกัน ในหลายจังหวัด อาทิ ระหว่างกรุงเทพฯ-กรุงโซล
2. เมื่อเดือนกรกฎาคม 2556 เกาหลีใต้ได้จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมเกาหลีที่กรุงเทพฯ ซึ่งจะดำเนินงานมาครบ 5 ปีในปีนี้ (2561)
3. เมื่อเดือนมีนาคม 2559 มีการทำความร่วมมือ Smart City ระหว่างนครปูซานกับจังหวัดภูเก็ต และเมืองชองนัมกับจังหวัดเชียงใหม่ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีความคืบหน้าในเรื่องของกิจกรรม/โครงการความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม

การท่องเที่ยว

1. ภาพรวมทั้งสองประเทศมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปมาระหว่างกันเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี 2560 นักท่องเที่ยวเกาหลีใต้เดินทางมาไทยมากถึง 1,709,070 คน คิดเป็นร้อยละ 16.72 ของชาวต่างชาติทั้งหมดที่มาท่องเที่ยวในไทย เพิ่มขึ้นจากปี 2559 กว่า 244,870 คน (เป็นอันดับที่ 3 รองจากจีนและมาเลเซีย) ในขณะที่ปี 2560 นักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปเกาหลีใต้ ประมาณ 426,801 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ประมาณ 26,989 คน ซึ่งเป็นผลจากความนิยมชมชอบกระแสทางวัฒนธรรมที่แพร่หลายของเกาหลีใต้
2. ฝ่ายไทยพยายามแก้ปัญหาหมักคูกุเทศ์เกาหลีเถื่อนในไทย (หมักคูกุเทศ์เป็นอาชีพสงวนสำหรับคนไทย) โดยใช้มาตรการระยะสั้น (2-3 ปี) ในการอนุญาตให้ชาวเกาหลีใต้ที่ผ่านการอบรมกับกระทรวงการท่องเที่ยวฯ ทำหน้าที่ผู้ช่วยหมักคูกุเทศ์ (coordinators) ในไทยได้เป็นการชั่วคราว โดยได้รับการตรวจลงตราประเภท Non-Immigrant B แบบ Multiple Entry อายุการใช้งาน 1 ปี ขณะนี้มีผู้ผ่านการอบรมแล้วจำนวน 50 คน (เมื่อเดือนเมษายน 2559) แต่ยังไม่มีการอบรมรุ่นต่อไป

31 พฤษภาคม 2561
กองเอเชียตะวันออก 4
กรมเอเชียตะวันออก

Factsheet สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea)

- อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง มียุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง เช่น การต่อเรือ รถยนต์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และปิโตรเคมี ฯลฯ และส่งเสริม R&D ในนวัตกรรมใหม่ๆ และส่งเสริมด้าน Green Economy SMEs และ Startups
- ไทยและเกาหลีใต้ได้สรุปผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำ CEPA (Comprehensive Economic Partnership Agreement) แล้ว เมื่อ พ.ศ. 2558
- ขณะนี้สองประเทศมีกลไกความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ Joint Commission หรือ JC (ระดับ รมว.กต.-ประชุมครั้งเดียว มี.ย. 2546) Policy Consultation หรือ PC (ประชุมครั้งแรก มี.ย. 2553-ระดับรองปลัด กต. ครั้งที่ 2 เมื่อ 7 มี.ค. 2559 และครั้งที่ 3 เมื่อ 3 พ.ค. 2561-ระดับปลัด กต.) และ The Republic of Korea-Thailand Committee on Economic Cooperation (KOTCOM) ระดับรองนายกรัฐมนตรีมีการประชุมครั้งที่ 1 ที่กรุงโซล เมื่อ 22 มี.ค. 2559

ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่	100,295 ตร.กม. (ประมาณ 1 ใน 5 ของไทย)	ประธานาธิบดี	นายมุน แช-อิน (Moon Jae-in) ประธานาธิบดี (เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 10 พ.ค. 2560)
เมืองหลวง	กรุงโซล	นายกรัฐมนตรี	นายลี นัค-ยอน (Lee Nak-yeon)
ประชากร	51.1 ล้านคน ณ ปี 2559 (โซล 10.3 ล้านคน)	รัฐมนตรีต่างประเทศ	นางคัง คยอง-ฮวา (Kang Kyung-wha)
ภาษาราชการ	เกาหลี	วันชาติ	3 ต.ค. ของทุกปี
ศาสนา	คริสต์ (52%) พุทธ (46%) ขงจื้อ (1%) อื่น ๆ (1%)	วันสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย	1 ต.ค. 2501

ข้อมูลเศรษฐกิจ

GDP	1.529 ล้านล้าน USD (2560) (ไทย: 4.07 แสนล้าน USD)	สกุลเงิน	วอน (1,000 วอน เท่ากับประมาณ 29 บาท)
GDP per Capita	29,700 USD (2560) (ไทย: 6,035.1 USD)	เงินทุนสำรอง	3.85 แสนล้าน USD (ไทย: 2.03 แสนล้าน USD)
Real GDP Growth	ร้อยละ 3.2 (ไทย: ร้อยละ 2.8)	อัตราเงินเฟ้อ	ร้อยละ 1.9 (2560) (ไทย: ร้อยละ 0.56)
ดุลบัญชีเดินสะพัด	8.51 หมื่นล้าน USD (ไทย: 4.81 หมื่นล้าน USD)	อัตราการว่างงาน	ร้อยละ 3.7 (ไทย: ร้อยละ 1.2)
ทรัพยากรสำคัญ	ถ่านหิน ทั้งสเดน กราไฟต์ ตะกั่ว ธาตุโลหะ		
อุตสาหกรรมหลัก	เซมิคอนดักเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์ ต่อเรือ ปิโตรเคมี สินค้านวัตกรรมขั้นสูง		
สินค้าส่งออกสำคัญ	เครื่องจักรกล เครื่องจักรไฟฟ้า ยานยนต์ การต่อเรือและส่วนประกอบเรือ พลังงานเชื้อเพลิง		
สินค้านำเข้าสำคัญ	พลังงานเชื้อเพลิง เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องจักรกล เหล็กและเหล็กกล้า ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน		
ตลาดส่งออกสำคัญ	จีน อาเซียน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป		
ตลาดนำเข้าสำคัญ	จีน อาเซียน ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ชาติอาหรับ		

สถิติที่สำคัญไทย-เกาหลีใต้

มูลค่าการค้ารวม	ปี 2560 มูลค่า 12,723.99 ล้าน USD โดยไทยส่งออกไปเกาหลีใต้ 4,667.29 ล้าน USD /นำเข้า 8,056.70 ล้าน USD โดยเกาหลีใต้เป็นคู่ค้าอันดับที่ 10 ของไทย และไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ 15 ของเกาหลีใต้
สินค้าส่งออกของไทย	ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันดิบ เคมีภัณฑ์ น้ำตาลทราย เม็ดพลาสติก
สินค้านำเข้าจากเกาหลีใต้	เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล แผงวงจรไฟฟ้า
การลงทุน	ในปี 2560 เกาหลีใต้ลงทุนในไทย โดยขอรับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI จำนวน 26 โครงการ รวมมูลค่า 3,260 ล้านบาท
การท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวเกาหลีใต้มาเที่ยวไทยเป็นอันดับ 3 (ปี 2560 ที่ 1,709,070 คน) นักท่องเที่ยวไทยไปเกาหลีใต้เป็นอันดับ 6 (ปี 2560 จำนวน 426,801 คน)
คนไทยในเกาหลีใต้ มีคนไทย	ในเกาหลีใต้ประมาณ 165,711 คน เป็นแรงงานถูกกฎหมาย 21,012 คน และมีที่พำนักเกินกว่า 90 วันแล้ว (overstay) จำนวน 93,868 คน แรงงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม (31 มี.ค. 2561)

คนเกาหลีใต้ในไทย	มีคนเกาหลีใต้ในไทยประมาณ 25,000 คน ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวและร้านอาหาร พนักงานประจำบริษัทเกาหลีใต้
สำนักงานไทยในเกาหลีใต้	สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล (นายสิงห์ทอง ลาภพิเศษพันธุ์ เข้ารับหน้าที่เมื่อวันที่ 14 มี.ค. 2561) และสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ ที่นครปูซาน (กำลังอยู่ระหว่างการแต่งตั้งกงสุลกิตติมศักดิ์คนใหม่)
สำนักงานเกาหลีใต้ในไทย	สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพฯ (นายโน ควัง-อิล เข้ารับหน้าที่เมื่อวันที่ 23 พ.ย. 2558) สถานกงสุลกิตติมศักดิ์ที่จังหวัด เชียงใหม่ และสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ที่จังหวัดภูเก็ต

31 พฤษภาคม 2561
กองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
กรมเอเชียตะวันออก